Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

היינט 8 זייטען
פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 79	Łódź, Wtorek, 3 kwietnia 1934 r.	צוועלפטער יאהרגאנג	לאדז, דינסטאג, י"ח ניסן תרצ"ד	№ 79

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פראצעס וועגען ארלאזאראוו-מארד איז בעשטימט אויפ'ן 16-טען אפריל

ירושלים, 2. (יט"א טעלעגראפיש) דער פראצעס פון די אנגעקלאגטע אין ארלאזאראו־מארד איז בעשטימט געווארען אויפ'ן 16. ד. ח.

אנגעשטעלט די פארטיי-קאמפען אין ארץ-ישראל

אויפרוף פון 15 אנגעזעהענע פערזענליכקייטען

ירושלים, 2. (יט"א טעלעגראפיש). ערב יום טוב האבען פופצעהן אנגעזעהענע פער־זענליכקייטען, דערונטער הרב קוק און דיזענהאף, ארויסגעגעבען אן אויפרוף מיט אן אפעל אפצושטעלען אויף יום־טוב די פארטיי־קאמפען.

פראפ. איינשטיין פאהרט קיין בעלגיען

גרויסע אויפנאהמע אין ניו-יארק

ניו־יארק, 2. (יט"א טעלעגראפיש). פראפ. איינשטיין פאהרט אב פון אמעריקע קיין בעלגיען. פראפ. איינשטיין האט בייגעוואוינט דעם סדר פון די פועלי ציון.

ס'איז אויך איינגעארדענט געווארען א גרויסע אויפנאהמע לכבוד איינשטיינען, פון וועלכע די גאנצע הכנסה איז בעשטימט געווען פאר די קינדער פון דייטשע פליטים אין ארץ־ישראל.

פערבאט פון נאצי-מונדירען אין פינלאנד

העלסינגפארס. (יט"א). נאך א העפטיגען און לאנגען קאמף איז פינלענדישען פארלאמענט איז בעשלאסען געווארען צו פערבאטען טראגען מונדי־רען פון פאליטישע פארטייען, דאס געזעץ בעצוועקט צו פערוועהרען די פינלענדישע נאציס און לאפו־אנהענגער צו קליידען זיך אין זייערע שווארצע העמ־דער אדער צו טראגען דעם האקענקרייץ.

נאך דעם פונאנדערלאזען די נאציסטישע „פריי־היטס־קעמפער" ארגאניזאציעס אין עסטלאנד האט זיך לעצטענס אויך אין פינלאנד פערשטארקט די אקטיוויטעט פון די דעמאקראטישע פארטייען געגען די נאצי־געפאהר און די דעמאקראטישע רעגירונגס־פארטייען פאדערען שטרענגע מיטלען געגען דער אונ־דערלאזבארער פראפאגאנדע פון די נאציס.

פינלאנד בעטייליגט זיך אין דער תל-אביב'ער אויסשטעלונג

העלסינגפארס. (יט"א). א דאנק די בעמיהונגען פון דירעקטאר משה סקורניק פון העלסינגפארס, וואס האט לעצטענס בעזוכט א"י, נעהמען דאס מאל די גרעסטע פינלענדישע פאבריקאנטען אנטייל אין דער תל־אביבער אויסשטעלונג. די פינלענ־דישע אינדוסטריע וועט זיין פארטרעטען מיט א בעזונ־דערער אפטיילונג אויף דער אויסשטעלונג. דער עקס־פארט־פערבאנד אין פינלאנד האפט אזוי ארום צו שטארקען די געשעפטס־פערבינדונג מיט ארץ־יש־ראל, צו דעם צוועק ווערען אויך געמאכט שריט, כדי בעדייטענד צו פערגרעסערען דעם אימפארט פון א"י־אראנזשען קיין פינלאנד. דער אראנזשען־אימ־פארט פון ארץ־ישראל זאל ה. י. זיין דריי מאל גרע־סער ווי אין די פריהערדיגע יאהרען.

גרויסע רעדע פון ד"ר חיים וויצמאן

אויף דער זיצונג פון אקציאנס-קאמיטעט

ירושלים, 2. (יט"א טעלעגראפיש). נאך דריי יאהר איז וויצמאן צום ערשטען מאל ארויסגעטרעטען אויף דער לעצטער זיצונג פון עקצ. קאמיטעט מיט א גרויסע פאליטישע רעדע.

אין זיין רעדע, וועלכע האט געדויערט אנדערהאלבען שעה, האט וויצמאן געגעבען אן איבערבליק איבער דער ענטוויקלונג פון יודישען אויפבוי, ווער־גען וועלכען מיר האבען אפילו נישט געחלומט. ער גלויבט אז די עליה וועט נאך מעהר שטייגען. וויצ־מאן סאלידאריזירט זיך מיט דער ציוניסטישער עק־זעקוטיווע.

נאך דעם רעפעראט פון נחום גאלדמאן וועגען דעם וועלט־קאנגרעס איז געוועהלט געווארען א קא־מיסיע וועלכע וועט דעם ענין בעטראכטען.

יודענפריינדליכע ערקלערונג פון גריכישען מי-ניסטער פאר געזעלשאפטליכער שוץ

סאלאניקי. (יט"א). איבערגעהמענדיג דעם רעסארט פון עפענטליכער שוץ אין צאלדאריס קאבי־נעט האט דער נייבאמבירטער מיניסטער מיכאל קיר־קאס, א סאלאניקער, אפגעגעבען פאלגענדער ערקלע־רונג:

איבערנעהמענדיג היינט דעם אמט פון מיניסטער פאר עפענטליכער שוץ פיהל איך די נויטווענדיגקייט צו ווענדען זיך צו דער יודישער בעפעלקערונג אין מאקעדאניען און קודם כל אין סאלאניקי, כדי צו פערזיכערען זי אז איך וועל מיך צו אלע יודישע פראבלעמען בעציהען מיט דעם זעלבען אינטערעס וואס צו די פראבלעמען פון דער מאקעדאנישער בע־פעלקערונג אלס גאנצעס און צו די ענינים פון די גריכישע פליטים.

אין אינטערעס פון גוטער בשותפותן פאטער־לאנד פיהל איך די בעדערפעניש צו שטיצען מיט אלע קרעפטען די בעמיהונגען וואס בעשטרעבען צו בעזייטיגען די מיספערשטענדנישען צווישען די גרי־כישע פליטים און די סאלאניקער יודען.

אלע יודישע אנגעלעגענהייטען, וואס וועלען קו־מען צו בעטראכטונג אין מיין מיניסטעריום, ווע־לען דורך מיר בעהאנדעלט ווערען מיט דער גאנצער אויפמערקזאמקייט, אין גייסט פון גערעכטיגקייט און אנשטענדיגקייט, און ווי ווייט די אומשטאנדען וועלען ערלויבען, וועלען די ערלעדיגט ווערען צוגונסטען פון די יודען.

אלס מיניסטער פאר עפענטליכער שוץ איז מיין פליכט מיטצווירקען ביי דער רעאליזירונג פון פראגראם פון פרעמיער מיניסטער, וואס זיינע פריינד־שאפט־געפיהלען פאר די יודען זענען אלגעמיין בע־קאנט, איך שיק די הערצליכסטע גרוסען מיינע יודישע מיטבירגער אין סאלאניקי.

פ.ק.א. אין א"י איז בערעכטיגט ארויסצוגעבען דעפאזיט-בעשייניגונגען פאר עולים-קאפיטאליסטען

ווארשא (יט"א) די פ.ק.א. טיילט מיט: די באנק „פאלסקא קאסא אפיעקי" (פ. ק. א.) אין ארץ-ישראל האט בעקומען פון דער א"י-רעגירונג דאס רעכט ארויסצוגעבען בעשייניגונגען וועגען דעפאזיטען פאר אימיגראנטען-קאפיטאליסטען, וואס וועלען אנערקענט ווערען דורך דעם אימיגראציאנס-דעפארטאמענט אין א"י.

ביז-איצט זענען אזעלכע בעשייניגונגען גע-וועזן בערעכטיגט ארויסצוגעבען בלויז די ארקליי-באנק, אנגלא-פאלעסטין באנק, באנקא די ראמא, אטאמאן באנק און אראב-באנק.

די נייע פריווילעגיא פון פ.ק.א.-באנק איז פון גרויס בעדייטונג פון די עולים פון פוילען, וועלכע וועלען פון איצט אן קענען געניסען פון די בעשייניגונגען פון דער דערמאנטער פוילישער באנק-אינסטיטוציע ביים ערלעדיגען אלע פארמא-ליטעטען מיט וועלכע עס איז פערבונדען די אויס-וואנדערונג קיין ארץ-ישראל.

וואס זינגט היינט די 10-יעה-ריגע היטלער-יוגענד?

סאארבריקען. (יט"א) די „דייטשע פרייהייט" ברענגט אויסצוגען פון א „היטלער-יוגענד-לידערבוך", וואס איז די טעג ערשינען אין דעם אפיציעלען „פערלאג פאר נאציאנאל-סאציא-ליסטישע פאלקס-ליטעראטור" און ווערט רעקא-מענדירט אלס געזאנג-בוך פאר די סאמע יונגסטע נאצי-קעמערלעך, צו וועלכע עס געהערען קינדער פון 10–12 יאהר, דאס לידער-בוך ענטהאלט צאהלרייכע אנטיסעמיטישע העץ-לידער, דערונטער, למשל, אזעלכע פערזען:

„ווער איז אייער האפנונג, בייטאג און ביינאכט,
ווער שיצט אייך פאר יודא'ס מחנות?..."

פיל יאהרען זענען פערגאנגען,
דאס פאלק געדריקט און גענארט;
פעררעטער און יודען האבען גענאסען,
געפאדערט א שלל מיט קרבנות...
דייטשלאנד ערוואך! יודען דעם טויט!...

„מיר ווילען קיין בערלין מארשירען
דער יוד זאל אונזער כח שפירען,
ווילדע ריזען פליהען אויפ'ן וועג
ווען די היטלער-יוגענד ציהט קיין בערלין..."

די „דייטשע פרייהייט" בעמערקט דערצו:
„קיין פאלק וועט אזוי לייכט נישט נאכמאכען דעם דייטשען די דאזיגע צונויפפאָרונג פון בלוט-דורשט מיט ווילדע רוידען, פון גומי-נאהייקעס מיט סענטימענטאליטעט".

באהן-קאטאסטראפע אין ענגלאנד

50 פערוואונדעטע פאסאזשירען

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.)

נישט ווייט פון לאנדאן האט זיך איבערגע־קעהרט א צוג, וועלכער האט געפיהרט 600 טוריס־טען פון צפון־ענגלאנד.

50 פאסאזשירען זענען פערוואונדעט געווארען.

קאווע של פסח
צו בעקומען נאר אין דער פירמע
„Monado"
פיעטריקאווער 44
און פושעיאזד 2.

Dr
Wajnberg
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אוו.

עלעגאנטע
דאמען
און הערען
טראגען נאר
לוקסוס-שיך
פון ל. אדערבערג
דיפלאמירטער שוך-מייסטער
אין לאדז, פיעטריקאווער 17
לעצטע מאדעלען
שעהן און עלעגאנט
צוגענגליכע פרייזן

צו אלע לאדזער
הערינג-אימפארטערן!

צוליב דעם, וואס מיר קומט א גרעסערן בעטראג פון די ה"ה הערינג-אימפארטערן און ביז איצט איז עס מיר נישט ערלעדיגט געווארען, טראץ די אויפפאדערונגען שוין איינציגע מאל דורכ'ן ב"ד, פאדער איך אויף צום לעצטען מאל די ה"ה פערזאנען מיט אלע מיטגלידער, זיי זאלען זעהן, אז דער ענין זאל נויטוויליג ערלעדיגט ווערען. אין געגענפאל וועל איך זיין געצוואונגען דעם ענין איבערצוגעבען דער פראקורא־טור, וואס איך וויל עס אויסמיידען, כדי מ'זאל חלילה נישט זאגען, אז איך בין א מסור.

מיט דרך-ארץ
יעקב ראזענטאהל.

1318

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען א' דחוהמ"פ געשטארבען אונזער טייערע מוטער און שוויגערמוטער אין עלטער פון 85 יאהר

ב"ע

היי' דבורה זילבערבערג
אשת ר' דוב ז"ל

די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, ב' דחוה"מ פסח האלב 1 א זייגער פון זגערזשער-גאס 64, וועגען וואס עס זענען מודיע

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

א לופט-שיף-קאטאסטראפע

אויפ'ן וועג צו ראטעווען די טשעלוסקין-עקספעדיציע

מאסקווע, 2. (ספ. טעל.) דער לופט-פליהער אושאקאוו, וועלכער איז געפלויגען צוזאמען מיט לעוואנעווסקין צוהילף צו קומען דער טשעלוסקין-עקספעדיציע, האט מודיע געווען, אז ער האט געליטען א קאטאסטראפע.

צוליב דער געוויכטער פינסטערניש האט לעוואנעווסקיס לופט-שיף זיך געמוזט אויפהויבען אויף א הויך פון 2500 מעטער.

נאך אייניגע מינוט פליהען האט זיך דער אפאראט בעדעקט מיט אייז, און איז אראפגעפאלען.

לעוואנעווסקי איז פערוואונדעט געווארען, און אושאקאוו איז אפגעקומען מיט בלויז שרעק.

בית"ר-מאנעווערס אדער ביתריאדע

ווארשע, (יט"א). די הויפט-פערוואלטונג פון דעם רעוויזיאניסטישען פערבאנד אין פוילען האט איבערגעגעבען דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור א ערקלערונג אונטערגעשריבען דורך דעם קאמענדאנט פון דער וועלט-ביתריאדע קצין השלמון י. האלפערן וועגען די צייטונגס-ידיעות מכוח די גארשטענדע בית"ר-מאנעוורען אין פוילען. אין דער ערקלערונג ווערט געזאגט:

זייט אייניגע וואכען בעווייזען זיך אין דער פוילישער פרעסע פערשידענע ידיעות וועגען בית"ר מאנעוורען. בעזונדערס אינטערעסירט זיך מיט דער פראגע די אנטיסעמיטישע פרעסע אין פוילען, עסטרייך און דייטשלאנד. די פוילישע ענדעציע האט אריינגעטראגען אין סיים צוויי אינטערפעלאציעס, איינע צום איבערן-מיניסטער און די צווייטע צום פרעמיער-מיניסטער. טאג-טעגליך ערשיינען אין די אנטיסעמיטישע צייטונגען פיל-שפאלטיגע ארטיקלען וועגען די „מאנעווערס" פון יודישען מיליטער און די סכנה פארן וועלט-שלום".

אויך אין דער יודישער פרעסע האבען זיך בעוויזען פערשידענע ידיעות וועלכע שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט. איך געפין דעריבער פאר מיין פליכט צו פערעפענטליכען די ערשטע אפיציעלע אינפארמאציע וועגען די בית"ר מאנעוורען.

פון יאהר 1933 אויף די זיצונגען פון שלטון בית"ר מיטן אנטייל פון ראש-בית"ר זאב זשאבאטינסקי, איז בעשלאסען געווארען צוזאמענרופען אין איינעם פון די איראפעאישע לענדער א בית"ר צוזאמענפליה צוזאמען מיט דער צווייטער אלוועלטליכער קאנפערענץ פון בית"ר. די לייטונג און די ארגאניזירונג פון דער בית"ריאדע איז איבערגעגעבען געווארען דעם קצין השלמון י. האלפערן.

אזוי ווי עס איז גלייכצייטיג אויף דער זעלבער זיצונג בעשלאסען געווארען אז א טייל פון די בעטייליגטע וועלען קומען צום צוזאמענפליה צופוס און אויפ'ן וועג זאלען פארקומען פערשידענע סקויטישע איבונגען, סיגנאליזאציע, ערשטע הילף, א.א.וו. האט מען בעשלאסען אנצורופען דעם צוזאמענפליה „תמרונים", וואס די פרעסע האט איבערגעזעצט מיטן ווארט „מאנעווערען".

דער שלטון בית"ר האט זיך פערבונדען מיט פערשידענע לענדער וועגען דער פראגע פון ארט פון דער בית"ריאדע און דער קאמענדאנט פון דער בית"ריאדע האט בעזוכט אין דער אנגעלעגענהייט עטליכע איראפעאישע לענדער. דער שלטון בית"ר האט די פארשטעהער פון פערשידענע רעגירונגען פארגעשטעלט די גרויסע נוצען פון דער בית"ריאדע צוליב דער פערשטארקטער טוריסטען בעוועגונג, זעלבסטפערשטענדליך אז פיל מלוכות זענען פרואיב טערעסירט אז די בית"ריאדע זאל פארקומען אין זייער לאנד, אבער נישט יעדעס לאנד האט די נויטיגע בעדינגונגען און ביז היינטיגען טאג האט נאך דער שלטון בית"ר נישט געגעבען קיין שום פאזיטיווע אנטווארט צו וועלכעס איז לאנד.

עס איז ריכטיג, אז צוו. אנד. האבען אויך ביתרים אין פוילען פארגעלעגט איינצוארדנען די בית"ריאדע אין פוילען און דער קצין-השלטון האט אין דער בעגלייטונג פון א גרופע עקספערטען בעזוכט זאלעשטשיקי וואו ער האט זיך געלאזט אינפארמירען דורך די ארטיגע מאכט-ארגאנען וועגען איינארדנען די בית"ריאדע אין דער שטאט. עס איז אויך ריכטיג אז די מאכט-ארגאנען האבען פערשפראכען פון זייער זייט די פולע הילף אין פאל ווען די ביתר"יאדע וועט פארקומען אין זאלעשטשיקי. אבער קיינער האט נאך ביז היינט נישט בעקומען קיין שום פערזיכערונג וועגען דעם ארט פון דער ביתר"יאדע און די אלע קלאנגען וועגען די געמאכטע פארבערייטונגען אין זאלעשטשיקי האבען קיין שום גרונד נישט.

אין די נאהענטסטע טעג וועט פערעפענטליכט ווערען דער בעשלוס וועגען ארט פון דער בית"ריאדע.

יודישער
קאמעראל-טעאטער
אלעע 1. מאי 2.

גאסטשפילען פון אנסאמבל פון ווארשאווער „פאוויליאן"-טעאטער
אנפיהרונג:
חיים סאנדלער
צוזאמען מיט די בעליבטע ארטיסטען חנה לעוויז און ראזא סאנדלער.

חיים סאנדלער „מענש און פערזעהעניש"

היינט, דינסטאג—1 פארשטעלונג: אנהייב 9 אוונט
גרויסע פרעמיערע ספעציעל אויף יום-טוב
דאס האט נאך לאדז נישט געזעהען!
ריזיגער ערפאלג! הונדערטער מענשען אוועק פון דער קאסע אהן בילעטען
א גרויס מייסטערווערק ספעצ. געשריבען פאר ה'סאנדלער
דער מו-ניש קריפעל
(אנקעל איז בראזיל)
אין 3 אקטען מיט א פראלאג און עפילאג פון ד. סמיוואק
די הויפטראל א פראמאטים פון מר. הייד און ד"ר דזשעקיל דער קעניג פון די מאסקעס דער ייד. לאן שאנעי
חיים סאנדלער.
די פיעסע פערמאגט א סך חסידישע ניגונים און חסידישע טענץ ווי אויך בראזיליאנער און אפאשען-געזאנג און טענץ.
אייגענע קאסטיומען! שיינע אויסשטאטונג
בילעטן צו בעקומען א גאנצן טאג אין טעאטער-קאסע.

טוריסטען-אפטיילונג
ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע
ארדענט איין
טוריסטען-רייזעס
קיין ארץ-ישראל
מיט דער שיף „פאלאניא" וואס געהט אב פון קאנסטאנצא יעדע 2 וואכען.
די נאהנטסטע גרופען פאהרען אפ:
דעם 16-טען און 30-טען אפריל.
סוחרים און אינדוסטריעלער (אדער זייערע בעפולמעכטיגטע פערטרעטער), וועלכע פאהרען צום מזרח-יריד אין תל-אביב, ווערען בעפרייט פון אמנלמנען די קאנסולארע וויזע. — פרייזען ערמעסיגט.
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען אין ציוניסטישען ביורא, שרודמיעסקא 29

מענער-היטען
אכטונג! 25% ביליגער ווי איבעראל. זעמטליכע רעפעראטורען און פאסאנירען ווערען אויסגעפיהרט לויט דעם אויסלענדישען מוסטער
די עלעגאנטסטע און מאדערנסטע אין די נייעסטע פאסאנען און קאלירען בעסטע קוואליטעט צום פריהליגג און זומער-סעזאן בעקומט איהר נאר אין הוט-געשעפט
F. WAJS, 9 Cegielniana 9

פערלאנגט ווינער געבויגענע שטיהלען
גאראנטירט מיט איהר שטארקייט און דויערהאפטיקייט
צו בעקומען אין אלע מעבעל-געשעפטען
פאבריקס-לאגער אויף 5 זאוואדזקא 5
נאר פון דער פירמע
„VIENPOL"
FABRYKA KRZESEŁ GIĘTYCH
A. SZNURMAN
Zawadzka 5, tel. 117-78.

ראטעוועט אייער געזונד!!!
קראנקע אויף רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקן-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטען אויף ביינער-שווינד-זוכט און אלע אנדערע פעהלער ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.
ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאקעס — גומי-זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס.
ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. Petrykiewicz
אוים לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף
(אין זגערזש אויף סלאוועצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

וויכטיג נייעס
פאר לאנג-געקליידעטע בעפעלקערונג!
איהר דארפט שוין נישט טראגען קיין טאנדייט-מלבושים דען איך דער געוועזענער געשעפטס-אנפיהרער פון דער בעוואוסטער פירמע ח. מענדראוווסקי האב צוליב זיין אפדייזע נאך ארץ-ישראל ערעפענט א געשעפט פון
יודישע לאנגע מלבושים
מיט גוטע בעסטעלטע ארבייט און גאראנטירטע צופרידענהייט אויך פאר נישט טייערע פרייזען ווי טאנדייטער איך בעזיץ שטענדיג אויף לאגער אלערליי יודישע מלבושים אויך גאנצע אויסשטייערס פאר חתנים. — אויף פערלאנג ווערט אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה. בעדענקט די אדרעס:
אביגדור ווארטסקי, לאדז
פולנאצנא 5 אין הויף. סאלידע בעדינונג
וויכטיג פאר עלעגאנט געקליידעטע! אין מיין געשעפט ווערט אויסגעפערטיגט מלבושים לויט די נייעסטע פאסאנען.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגען מאכט די עלטעסטע
היטע!
אויף גאנץ ניי און אויך נייע היטען צו
3.50 געדענקט די אדרעס
Modystka
„TOLA"
23 Zawadzka 23
II wejście parter.

חברים
צייטונגס-פערשפרייטער
היינט, דינסטאג, 8 אוו. קומט פאר א וויכטיגע פאר-בעראטונג
קיינער זאל נישט פעהלען.
די פערוואלטונג.

אכטונג
צייטונגס-פערקויפער!
די סעקציע פון צייטונגס-פערקויפער פעראיין ביי פא"י לאדעט איין אלע צייטונגס-פערקויפער צו בעטייליגען זיך אין דער אלגעמיינער
פערזאמלונג
וואס קומט פאר אין לאקאל פון פא"י פילסודסקי 66 היינט, דינסטאג, ה. 3/4 ב' דחה"פ 7 אוונט, ווי ס'וועלען בעהאנדעלט ווערען זעהר וויכטיגע פראגען מיט דער בעטייליגונג פון ה' פרנס אנפיהרער פון פא"י אין לאדז ה' צעדערבוים. חברים ערשיינט מאסענווייז.
די פערוואלטונג.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—1 מיטאג און; פון 5—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.

אוירען, נאז און האלז-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוזעק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטאָרישעס פון 11–2 און פון 5–8 אוונט.

לאָדז,
3 אַפּריל 1934

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז
3 אַפּריל 1934

געגען דער סביבה פון הינדענבורג'ן

ווי אַזוי די נאַציס ערלעדיגען זיך מיט די מאָנאַרכיסטען

די קאָנצענטראַציאָנס־לאַגערן אין דייטשלאַנד זענען לעצטענס רייכער געוואָרן מיט נייע איינ־וואוינער. דאָס מאָל רעקרוטירט זיך דער „פאַבור“ פון דער פריצישער אַריסטאָקראַטיע. אַזוי האָט ער־קלערט די טעג דער שעף פון דער היטלעריסטישער געהיים־פּאָליציי דילס: אין מזרח־פּרייסן און אין פּאָמערן איז די רעאַקציע צו גרויס, און דערפאַר האָט מען פיל פאַרשטייער פון אַדעל געמוזט איינ־זעצן אין די לאַגערן.

דער פאַקט איז זעהר פיקאַנט, ווען מען נעהמט אין בעטראַכט, אַז דער פרייסישער אַדעל, (די פריצים און יונקערס האָבן עס מיטגעהאָלפן היטלערן זיך בעזעצן ביי דער מאַכט. היטלער האָט בעקומען די מאַכט נישט דורך אַ נאַציאָנאַלער רעוואָלוציע, וואו ער און זיינע געהילפן פּרובירן איינרעדן די דייטשן און דער אויסלענדישער עפנטליכער מיי־נונג, ער איז געוואָרן קאַנצלער נישט דורך דעם צוטרוי פון פאָלק. ערב'ן איבערנעהמען דעם קאַנצלער־אַמט האָט היטלער געהאַט הינטער זיך בלויז איין דריטעל פון די וועהלער, און די לעצטע מוניציפּאַלע וואַהלען, וועלכע זענען פאָרגעקומען נאָך אין דער אַטמאָספערע פון פרייהייט, האָבן געבראַכט היט־לערן אַ גרויסן פאַרלוסט פון שטימען.

היטלער האָט די מאַכט נישט ערא̇בערט, מען האָט איהם די מאַכט געגעבן. און דאָס — די סביבה פון פּרעזידענט הינדענבורג. היטלערן האָבן אָפּ־געגעבן די מאַכט די פריצים פון מזרח־פּריי־סן, וועלכע האָבן מורא געהאַט, אַז דער סאָ־ציאַלער גענעראַל שלייכער וועט זיי בע'עולה'ן, אַז ער וועט מאַכן אַ סוף צו זייער פּאַראַזיטירן אין דייטשלאַנד.

די פרייסישע פריצישע אַריסטאָקראַטיע האָט געהאָפט, אַז היטלער וועט טון דאָס זייניגע, אַז ער וועט אָפּרייניגן דאָס פעלד פאַר דער פריצישער מאָנאַרכיע און וועט אַוועקגיין. נאָר דערפאַר האָבן זיי איהם אָנפאַרטרויט די מאַכט. זיי האָבן גע־רעכנט, אַז זיי וועלן זיך מיט איהם געבען אַן עצה, פּונקט אַזוי ווי זיי האָבן זיך אַן עצה גע־געבן מיט אַלע אַנדערע אינערליכע פּאָליטישע שונ־אים.

זיי האָבן אין זייער חשבון געהאַט אַ טעות. אויף די אַרויסטריטן פון די פריצים, אויף זייערע פּרוּוון וועגן רעסטאַווראַציע האָט היטלער געענטפערט מיט קאָנצענטראַציאָנס־לאַגער, ווי איבעריגענס אין אַלע אַנדערע פאַלן.

אָבער די גלייכשאַלטונג פון דייטשלאַנד איז, פאַרשטייט זיך, נישט קיין פולשטענדיגע אויף ווי־פיל עס איז נאָך פאַראַן אַ לעגאַלער צענטער פון אומצופרידענהייט. עס איז אין דייטשלאַנד נישט קיין סוד, אַז סיי די מאָנאַרכיסטישע שטרעמונגען, סיי די קירכליכע אָפּאָזיציע האָט איהר העכסטן פּראָטעקטאָר אין דער פּערזאָן פון דעם זקן אַליין, פון פּרעזידענט הינדענבורג. ער איז מיט די דאָזיגע ספערען פאַרבונדן מיט זיין גאַנצער לאַנגער פאַר־גאַנגענהייט. אמת, אין איצטיגן מאָמענט איז די סכנה פון די אָפּאָזיציאָנעלע עלעמענטן נישט קיין גרויסע. אָבער די עקזיסטענץ פון אַזאַ אַפּאָטראָפּס האַלט איין די מעגליכקייט ענטגילטיג מיט זיי זיך אָפּצורעכענען. דערפאַר האָט היטלער צוגעגרייט אַן אַנדער אופן ווי אַזוי די עלעמענטן, וועלכע גרו־פּירן זיך אַרום הינדענבורגן, צו ערלעדיגן.

די טעג האָט זיך דאָס רייכסגעריכט דערמאָהנט אַז דער פּראָקוראָר האָט דערלאַנגט אַ קאַסאַציע אין דעם פּראָצעס פון אייבעס יערעקע. דער נאָמען איז שוין אַרויס ביי אַלעמען פון זכרון, אָבער פאַר די צילען פון די נאַציס איז ער ווי געוואונשן. יערעקע איז אין די לעצטע יאָהרן געשטאַנען זעהר נאָהענט צו הינדענבורגן. ער איז געווען איינער פון די, וועלכע האָבן דעם אַלטן פעלדמאַרשאַל געמאַכט פאַר פּרעזידענט. ער האָט געהערט צום בעריהמטן הערען־קלוב, וועלכער האָט בשעתו גע־הערשט איבער דייטשלאַנד.

נאָכן היטלער האָט זיך געהאַט גענומען צו זיינע שונאים, איז יערעקע געווען איינער פון די ערשטע. עס האָט זיך געהאַנדעלט וועגן דער אָר־גאַניזאַציע לאַנד־פאָלק און דעם וואַהל־פאָנד פון הינדענבורגן. סיי אין ערשטן פאַל, סיי אין צוויי־טן זענען בעגאַנגען געוואָרן גרויסע מיסברויכן, צו די זאַכן האָבן צוגעלייגט זייערע הענד נישט בלויז יערעקע, נאָר אויך אַנדערע הויכגעשטעלטע פערזענליכקייטן פון הינדענבורגס סביבה. אין דעם עסק איז אויך אַריינגעמישט דער זוהן פון הינ־דענבורגן אָסקאַר. אין פּראָצעס איז יערעקע פאַר־אורטיילט געוואָרן אויף צוויי און אַ האַלב יאָהר טורמע און 100,000 מאַרק שטראָף פאַר מאַכינאַציעס אין לאַנד־פאָלק. וואָס אַנבעלאַנגט דעם הינדענ־בורג וואַהל־פאָנד האָט דאָס געריכט אַנגעווענדעט אַמנעסטיע נאָך פון יאָהר 1932.

איצט, אין צוזאַמענהאַנג מיט דער קאַמפּאַניע, וואָס ווערט דורך די נאַציס געפיהרט געגען די מאָ־נאַרכיסטן און געגען דעם קרייז פון הינדענבורגן, האָט זיך דאָס רייכסגעריכט דערמאָהנט, אַז בשעתו האָט געגען דעם דערמאָהנטן אורטייל דער פּראָ־קוראָר דערלאַנגט אַ קאַסאַציע און דער ענין ווערט ווידער אַרויסגעשלעפּט אויף דער ליכטיגער שיין. עס גייט וועגן דעם אויפצוקלערן, ווי אַזוי עס איז פאַרניצט געוואָרן דער וואַהל־פאָנד און צו קאָמפּראָמיטירן אַ גאַנצע רייהע פערזענליכקייטן, וואָס דרייען זיך אַרום הינדענבורגן. היטלער וויל פאַרשטעלן די סביבה פון פּרעזידענט אַלס אַ באַנ־דע דעפּראַודאַנטן און שווינדלערס און ווען די נאַציס ווילן, וועלן זיי עס קאָנען טון, בפרט אַז עס איז דאָ וואָס צו זאָגן. אויסרייד.

מעגליך, אַז צו קיין ביישים פּראָצעס וועט נישט קומען, ווייל די אייגענע אַריער פון הינדענבורגס סביבה וועלן פּונקט ווי אין ענליכע פאַלן זייערע אַרישע געגנער, די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטן, אַרויס־ווייזן די זעלבע פחדנות און וועלן הכנעה'דיג פאַלן צו די פיס פון „פיהרער“ און זיך פאַר'לאָזן אויף זיין גנאַד. מעגליך, אַז היטלער גייט מאַכן נישט מעהר ווי אַן אָנשרעקן די דאָזיגע ספערן און אָפּבעהאַלטן ביי זיך דעם חשק צו שפּילן זיך אין אָפּאָזיציע.

מ'פערקויפט זיך אויס

מאַסן פּריוואַטע אויספערקויפן אין בערלינער הייזער

די בערלינער בלעטער (די, וועלכע ערשיי־נען נאָך, ווייל די דייטשע פּרעסע, ווי מיר האָבן שוין געהאַט אָנגעוויזן, גייט דורך אַן'אמת'ע עפּידעמיע און די צאָהל בלעטער פערקלענערט זיך פון טאָג צו טאָג) זענען פול מיט אַנאָנסן וועגן ליציטאַציעס. שיער נישט אויף יעדן הויז קען מען געפינען אַ צעטעל וועגן פאַרשטעהענ־דישער ליציטאַציע. דאָס זעלבע אין אַנאָנסן־טייל פון די צייטונגען. אויף די ברעטלעך קאָן מען לייענען: היינט קאָן מען בעטראַכטן די זאַכן מאָרגען קומט פאָר די ליציטאַציע.

דערפון קאָן דער לעזער דרינגען, אַז עס לאָזט זיך בעמערקן זעהר אַ שטאַרקע פעראָרי־מונג, אָבער אין דערזעלבער צייט אָבסערווירט מען אַזאַ ערשיינונג, וואָס שטעלט דעם ערשטן אויספיהר אונטערן צווייפעל: צו די ליציטאַציעס קומען זעהר פיל קויפערס און קויפן איין די ליציטירטע זאַכן. דער אויספערקויף דויערט גע־וועהנליך זעהר קורץ און אַלע ליציטירטע געגנ־שטאַנדען זענען אויספערקויפט. דהייסט עס, אַז אַלץ איז אין אָרדנונג, אַז די מאַטעריעלע לאַגע פון דער בעפעלקערונג פערבעסערט זיך גאָר?

פאַר'ן ענטפערן סיי אויף דער ערשטער, סיי אויף דער צווייטער פראַגע, דאַרף מען זיך אַביסעל נעהנטער בעקענען מיטן גאַנצן ענין. קודם כל מוז מען אָנווייזן, אַז די אויספערקויפן קומען גע־וועהנליך פאָר אין גאָר רייכע הייזער און אין רייכע וואוינונגען. מענשן, וועלכע האָבן ביז איצט פערנומען וואוינונגען פון זעקס אָדער זיבען צימער, ווילן זיך איצט בעפרייען פון די גרויסע דירות, זיי ציהען זיך איבער אין בעדייטענד קלע־נערע, פון דריי צוויי צימער. עס בלייבט זיי איבער זעהר פיל זאַכן, וועלכע זיי האָבן נישט וואו אַהינצוטון און זיי מוזן אָנקומען צו ליציטאַציעס, כדי אַזוי אַרום פּטור צו ווערן פון די געגנ־שטאַנדען, וואָס זענען געוואָרן פאַר זיי אַ לאַסט. די רייכערע ספערן ווערן פעראָרעמט, זיי קויפן אויס זייערע אַנטיקן, די גרויסע שענק, די שפּיג־לען און אַלע אַנדערע זאַכן, פאַר וועלכע זיי וועלן נישט האָבן קיין אָרט אין די נייע וואוינונגען. עס מאַכט זיך, אַז עס זענען נישטאָ קיין קונים, נישט קוקענדיג אויף די קליינע פּרייזן פון די געגנשטאַנדען, דאַן שענקען זיי די בעלעבאַ־טים פשוט אַוועק אומזיסט. אַבי נאָר עס זאָל זיין גרוימער אין דער נייער, קליינער דירה. פון דער אַנדערער זייט זוכן דיזעלבע אויספערקויפערס אַנ־דערע קלענערע געגנשטאַנדען, מעבעל, וואָס איז צוגעפּאַסט צו די נייע אומשטאַנדען פון וואוינאָרט און זיי זענען עס אויך די קויפערס אויף די ליצי־טאַציעס.

עס קויפן איין מעבעל די יונגע פּאָרפאָל־קען פון היטלערישער ברכה. דער היטלער־רעזשים שטרעבט דאָך מיט אַלע מיטלען צו פערגרעסערן די צאָהל פון דער בעפעלקערונג און עס איז בע־שטימט אַ פּרייז פון 1000 מאַרק פאַר יונגע פּאָר־לעך, וואָס האָבן חתונה. דאָס געלד דאַרפן זיי אויסצאָהלן אין קליינע ראַטעס און מיט יעדן געבוירענעם קינד ווערט דער חוב קלענער.

דער בעדינג אויף צו בעקומען די דאָזיגע מתנה איז, אַז איינער פון די צדדים, געוועהנליך די פרוי זאָל ווערן אַרבייטסלאָז, ווייל ביידע, דער מאַן און די פרוי טאָרן נישט זיין בעשעפ־טיגט. און אַזוי ווי געפינען איצט אַרבייט איז זעהר שווער, איז עס געוואָרן ממש אַ פּראָפעסיע: אַנ'אַרבייטסלאָזער אָדער אַרבייטסלאָזע האָבן חתונה און בעקומען דעריי אונטערשטיצונג. אָט די פּאָרלעך קויפן עס פאַר'ן בעקומענעם געלד מעבעל, אייגענטליך קויפט הייסט עס מעבעל די רעגירונג, וועלכע צאָהלט אויס די דערמאָנטע סובסידיעס.

און ווער פערקויפט זיך אויס אויף די לי־ציטאַציעס? ערשטענס, די אויסלענדער, וועלכע פערלאָזן פיבערהאַפטיג דאָס לאַנד, ראשית דערפאַר, ווייל עס איז כמעט אוממעגליך פאַר זיי צו דערהאַלטן אַ בעשעפטיגונג, צווייטענס צוליב פּאָליטישע טעמים. דאַן פערקויפן פון זיך אַלץ, וואָס זיי פאַרמאָגן, יודישע אַדוואָקאַטן, פּראָ־פעסאָרן, ריכטערס, בעאַמטע, די יודישע אינטע־ליגענץ, וועלכע האָט נישט קיין שום באָדן אין דריטן רייך און קיין שום פּערספּעקטיוון אויף דער צוקונפט. דריטענס, פערקויפן זייערע זאַכן די בעאַמטע, וועלכע האָבן פערלוירן זייערע פּאָסטענס צוליב פּאָליטישע איבערצייגונגען און פאַר וועלכע עס איז אויך נישטאָ קיין פּלאַץ אין דריטן רייך. אין דער לעצטער גרופּע גייען אַריין די פּערזאָנען, וועלכע האָבן פערלוירן די דייטשע בירגערשאַפט און ביי וועלכע מען האָט קאָנפיסקירט דאָס פערמעגן (ערשט די טעג איז פערעפנטליכט געוואָרן אַ ליסטע פון עטליכע און דרייסיג אַזעלכע פּערזאָנען מיט פּראָפ. איינ־שטיין בראש) אָבער אין דעם פאַל פערקויפט דאָס פערמעגן נישט די פּערזאָן, נאָר די מלוכה.

אַלזאָ, קיין בעוויז פון וואוילשטאַנד זענען די אויספערקויפן באין אופן נישט.

דער פאַרזיצער פון דער ענטוואָפנונגס=קאָנפערענץ

די געשטאַלט פון אַרטור הענדערסאָן

רייט האָנאָרייבל אַרטור הענדערסאָן איז געווען אַמאָל אַ געוועהנליכער גוס־אייזן־אַרבייטער אין ניוקעסטל. דער איצטיגער דאָמיניען־מיניסטער דזשים טאָמאַס איז געווען לאַנגע יאָהרן אַ באַהן־מאַשיניסט און דער געוועזענער מלחמה־מיניסטער טאָם שאָו איז געווען אַ טאָקער.

מיר לעבן איצט אין אַ צייט, ווען מענשן אַרבייטן זיך אַליין אַרויף. אַזעלכע עפעקטפולע קאַריערעס זענען לעצטענס געוואָרן אַ טאָג־טעגליכע דערשיינונג און קיינער וואונדערט זיך שוין נישט אַזוי שטאַרק. דערפאַר, טאַקע, ווען הענדערסאָן האָט אָנגעהויבן עולה לגדולה צו ווערן, פריהער אַלס מיניסטער פון פערשידענע ספעקעס, ביז ער איז געוואָרן דער שעף פון „פאָרעין אָפיס“, ד״ה פון אויסלאַנדס־מיניסטעריום אויף די פלייצעס פון דער לייבאָר־פּאַרטיי, האָט ער געקלעטערט אַלץ העכער און העכער. אָבער גלייכצייטיג האָט ער צו פערדאַנקען זיין קאַריערע זיין ענערגיע און אָרגאַניזאַציאָנעלע פעהיגקייט.

דער מיטלפּונקט פון זיין קאַריערע זענען געווען די „טרייד־יוניאָנס“, ד״ה די ענגלישע פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען. פון דאָרטן איז ער אַריבער אין פּאַרלאַמענט, פון פּאַרלאַמענט אין רעגירונג אַריין אא״וו.

דער „פעטער אַרטור“, ווי מ'רופט איהם אין די אַרבייטער=קרייזן, האָט גאַנץ ליכט געקלעטערט אויף די טרעפּ, ביז די טויערן פון זשענעווע. דער „אייזערנער“ אַרבייטער טיילט זיך אָבער נישט אויס מיט אייזערנע פּרינציפּן; ער איז ווייך, עלאַסטיש, לאָזט זיך בויגן און פּאַסט זיך צו צו די סיטואַציעס.

אין דער צייט פון דער וועלט=מלחמה, ווען מאַקדאָנאַלד און סנאָודען זענען געווען פערפאָלגט פאַר געגנשטעלן זיך דער מלחמה, איז הענדערסאָן אַריינגעטרעטן אין לאָיד דזשאָרדזש'ס קאַבינעט. אין יאַנואַר 1917 פאָהרט ער קיין רוסלאַנד, כדי אונטערצוהאַלטן דעם אָפּגעשוואַכטן ברען צו דער מלחמה ביי די חברים צום צווייטן אינ־טערנאַציאָנאַל.

און ווען מאַקדאָנאַלד האָט אָנגעטון אין 1924 יאָהר דעם צילינדער און איז אַוועק פאַר־שטעלן דעם קעניג דעם ערשטן לייבאָר־קאַבינעט זענען די מחלוקות פערשוואונדן און הענדערסאָן איז געוואָרן אינערן־מיניסטער אין מאַקדאָנאַלד'ס קאַבינעט.

דאָס האָט אָבער קורץ געדויערט. דער קאַבינעט איז געפאַלן און הענדערסאָן איז אַפילו דורכגעפאַלן ביי די וואַהלען. ערשט אין 1929 שווימט ווייטער הענדערסאָן אַרויס, אָבער שוין אויפ'ן אינטערנאַציאָנאַלן באָדן — אַלס אויסערן־מיניסטער פון דער בריטישער אימפּעריע. די בעציהונגען צווישן מאַקדאָנאַלד'ן און איהם זענען געווען ווייט פון פריינדליכע. מאַקדאָנאַלד האָט איהם נישט געוואָלט אָנפאַרטרויען די אויס=לענדישע פּאָליטיק. אָבער הענדערסאָן, וואָס איז דאַן געווען פאָרזיצער פון דער לייבאָר=פּאַרטיי און פּאַטענטאַט פון די טרייד־יוניאָנס, האָט איהם דערצו געצוואונגען.

אין יאָהר 1931 איז הענדערסאָן נישט אַריינגעטרעטן אין קאָאַליציע־קאַבינעט פון מאַק=דאָנאַלד'ן פיהלענדיג די שטימונג פון די ענגלי־שע אַרבייטער־מאַסן, און איז אַריבער מיט זיינע חברים אין אָפּאָזיציע. ווען ער וואָלט געבליבן אין ענגלאַנד, וואָלט ער זיכער געוואָרן דער לידער פון דער פּאַרטיי, אָבער זיינע אַמביציעס זענען געשטיגען העכער, ער שיידט זיך אונטער מיט'ן אינטעלעקט און טעמפּעראַמענט פון מאַק=דאָנאַלד'ן, אָבער ער האָט מיט איהם אַ שותּפ'שן קאָמפּלעקס גליקליך צו מאַכן די מענשהייט.

אַרטור הענדערסאָן איז אויסגעוועהלט גע־וואָרן אַלס פאָרזיצער פון דער ענטוואָפנונגס־קאָנפערענץ, אַלס שעף פון בריטישן אויסלאַנדס־מיניסטעריום און ערשטער דעלעגאַט פון דער ענג־לישער מלוכה. ווען ער איז אַרויסגעטרעטן פון דער רעגירונג, איז אויפגעשוואומען די פראַגע — צי ער האָט רעכט ווייטער צו פערנעמען די פונק־ציע אין זשענעווע.

דער אַמביציעזער הענדערסאָן קען אָבער גוט די הינטער־קוליסן פון דער דיפּלאָמאַטיע און בלייבט שוין אין משך פון די לעצטע 2 יאָהר פאָרזיצער פון דער ענטוואָפנונגס=קאָנפערענץ, און כאָטש ער אַרבייט ענערגיש איז די גאַנצע ענטוואָפנונגס־פּראָבלעם געבליבן שטיין אויפן זעלבן פּונקט און זיך נישט בעריהרט פון אָרט.

ווען „פעטער אַרטור“ האָט ביי די צונויפ=וואַהלען צום פּאַרלאַמענט געקריגן אַ מאַנדאַט, האָט ער דעם נצחון צוגעשריבן זיינע פערדינסט־ן אויף דער ענטוואָפנונגס־קאָנפערענץ.

אָבער זיינע פערדינסטן קען מען פערשי־דען מעסטן. אויב מען זאָל זיי מעסטן לויט די בעקומענע רעזולטאַטן, זענען זיי גלייך צו נול און אפשר נאָך ווייניגער, ווייל דער בילאַנס פון דער ענטוואָפנונגס־קאָנפערענץ שטעלט זיך פאָר „מיט אַ דעפיציט“.

אויב מ'זאָל נאָך נעמען אין אַכט זיינע ריי־זעס איבער די הויפּטשטעט פון אייראָפּע, זיין ליבשאַפט צו אויטאָרעקלאַמע און זיינע אָפּטימיס־טישע מאַכינאַציעס, וועט זיין ראָל זיין אַ ביסעל טראַגי=קאָמיש.

הענדערסאָנס אָנהענגער האַלטן, אַז נאָר ער האַלט די ענטוואָפנונגס־קאָנפערענץ ביים לעבן און ווען נישט זיין ענערגיע און אומער־מידליכער אַרבייט, וואָלט זי שוין אויפגעהערט צו „זשיפּיען“. אמת איז, אַז הענדערסאָן לייגט אַריין אַ סך אַרבייט, אויך געזונט אין דעם. די וואָס האָבן איהם געזעהן מיט עטליכע יאָהר צוריק קענען איהם גאָרנישט דערקענען. אַזוי האָט ער זיך געענדערט. פון דעם יונגען, געזונטן, מונטערן הענדערסאָן איז גאָרנישט געבליבן.

ער שלעפּט זיך אַרום, ווי אַ שאָטן, זיין שטים האָט פערלוירן איהר מעטאַל=קלאַנג, זיין גאַנצע געשטאַלט האָט געקריגן אַ טרויעריגן און נעבעכדיגן אויסזעהן. ער האָט שוין פער־לוירן די בייטיגקייט, אַ דאַנק וועלכע ער האָט געקריגן רוישיגע אַפּלאָדיסמענטן און פון זיינע פריינד געקריגן דעם צונאָמען „פעטער אַרטור“. מיט איין וואָרט, זשענעווע האָט איהם נישט „פּאָליובעט“.

ער האָט אָבער בעשלאָסן אויסצוהאַלטן אויף זיין פּאָזיציע. (פ. ס.)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

געפונענע טיילען קערפער פון דעם טראגיש-אומגעקומענעם לייבאוויטש

מ'זוכט ווייטער אויפ'ן ארט פון דער פייער-קאטאסטראפע

די ווייטערדיגע זוכונגען און רוימונגען אויפ'ן ארט פון דער שרעקליכער פייער-קאטאס־טראפע קומען ווייטער פאר אונאויפהערליך אונטער דער אויפזיכט פון אינזש. פוקס.

שבת האט מען ביי די זוכונגען זיך אנגע־שטויסען אויף עטליכע קליינע טיילען פון א מענש־ליכען קערפער, ווייטער האט מען אויך געפינען עטליכע פארקוילטע ביינער.

די קערפער טיילען און ביינער זענען גלייך אפגעשיקט געווארען אין פראזעקטאריום, וואו דער געריכטס-דאקטאר הורוויטש האט זיך גלייך אנגע־הויבען צו באשעפטיגען מיט'ן אידענטיפיצירען צו וועמען די קערפער-טיילען האבען געהערט.

ס'איז שוין א זיכערע זאך, אז עטליכע פון די געפונענע טיילען זענען פון קערפער פון יהושע אייזיק לייבאוויטש, דעם דאזיגען פאקט האט שוין קאנסטאטירט דער געריכטס-דאקטאר.

צוליב דעם האט זיך די געזעלשאפט „חסד-של-אמת" געווענדעט צום ד"ר הורוויטש, אז ער זאל ערלויבען איינצואָרדענען די לויה פון לייבאוויטש'ן און ברענגען צו קבורה די געפונענע טיילען פון זיין קערפער. ד"ר הורוויטש האט ער־קלערט, אז שוין היינט וועט ער זיך פערנעהמען מיט'ן צונויפשטעלען פון די געפונענע שטיקער, דעם גאנצען סקעלעט פון דעם פערברענטען, אויב דאס וועט זיך איינגעבען, וועט ער גלייך ארויס־געבען די ערלויבניש איינצואָרדנען די לויה. אויב נישט וועט ער מוזען ווארטען, ביז ס'וועלען אפ־געראמט ווערען אלע חורבות, כדי זיך ענטגילטיג צו איבערצייגען, אז דארט געפינט זיך שוין גארנישט.

* * *

אין פערלויף פון נעכטיגען טאג זענען צו אונז אין רעדאקציע איינגעפלאסען פאלגענדע שפענדען לטובת דער פאמיליע פון אומגעקומענעם לייבאוויטש:

פירמע יודקעוויטש - 10 זל., ה. מייעראָוויטש - 10 זל., ח. מארקאוויטש - 10 זל., געברידער גייער - 10 זל., ש. גרינשטיין - 5 זל., פירמע בושזשינסקי - 5 זל., א. האזענדארף - 5 זל., ה. ברייטבארט - 2 זל., ש. קאפלאן - 1 זל., טאלערמאן - 1 זל., ש. פרענקעל - 1 זל., משה שאפירא - 1 זל.

דורכן פערזאנאל פון דער פירמע יאקוב פוקס און ספולקא „טראיקאנט", פאמארסקא 45 איז געזאמעלט געווארען 15 זלאטעס.

נוצט אויס די געלעגנהייט!

פאר קליינע געלדער האט יעדער סוחר, פאבריקאנט, האנדעלס-אנגעשטעלטער די מעגליכקייט צו בעזוכען

ארץ-ישראל

די נעכסטע עקסקורסיע דעם 16/4:

יעדער, וועלכער קאן נור בעווייזען, אז ער פאהרט אלס טוריסט, ווערט בעפרייט פון די ספעציעלע קויציע. אינפארמאציעס טעגליך פון 11—1 פארמיטאג אין

„תוצרת ארץ-ישראל", שרודמיעסקא 3.

דרייסטער באנדיטען-אנפאל אויף א יאטקע

טעראריזירט און צוהרג'ט 2 פרויען און אוועקגערויבט 150 זלאטעס

(2) שבת פארטאג איז דורכגעפיהרט געוואָרען א דרייסטער באנדיטען-אנפאל אויף דער יאטקע פון א געוויסען קארפעצקי אויף דאמבראָווסקא 47.

אין דער צייט האבען זיך אין דער יאטקע געפונען צוויי פרויען, וועלכע האבען געהאלטען אין דורכפיהרען אנ'ערב-יום-טוב'דיגען „גענעראל-ספשאנס".

אין א געוויסען מאמענט האבען זיי דערהערט א שטארקען קלאפען אין דער טיר.

זיי האבען געמיינט, אז דאס קלאפט דער בעלעבאס, קארפעצקי אליין, און אז דאס וויל ער זעהן, ווי עס איז צוגערוימט.

האבען זיי אהן שאלות געעפענט די טיר.

אין ס'האבען זיך תיכף אינעווייניג אריינגעריסען עטליכע פערמאסקירטע בעוואפענטע פערשוינען, וועלכע האבען אויך אהן טענות און מענות אנגעהויבען צו שלאגען די פרויען מיט די רעוואלווערען-קאלבעס איבער די קעפ.

די באנדיטען האבען זיי אזוי לאנג געשלאגען, ביז זיי זענען אנידערגעפאלען פערחלשט.

דאן האבען די אנפאלער געעפענט די קאסעס, און צוגענומען 150 זלאטעס במזומן, וואס האט זיך דארט געפינען.

צוגענומען דאס געלד — זענען זיי פערשטעהט זיך, גלייך עוקר געווען.

די פרויען זענען שפעטער געקומען צו זיך און געמאכט א געוואלד.

עס ווערט געפיהרט אנ'אויספארשונג.

שרעקליכער פארפאל בעת אנ'אויפנאהמע

(2) אויף לאגעוויצקא 78 איז נעכטען געשעהן א שרעקליכער פאל.

ביי אייגעם א לאקאטאר אין דעם הויז איז פארגעקומען א יום-טוב-פערווייליגג, און אוועגדציים איז בעשלאסען געווארען צו מאכען א פאטאגראפישע אויפנאהמע פון אלע אנוועזענדע געסט.

די צוויי ארבייטער: ראמאן פאנקאווסקי (אל. קאשטשושקי 11) און סטאניסלאוו מראזאָווסקי (גדאנסקא 108) האבען זיך דאן גענומען צו מייסטרעווען ביי דעם אפאראט און ביי דער מאגנעזיע.

די מאגנעזיע האט זיך אבער צו פריה אנגעצונדען, און אפגעבריהט ביידע ארבייטער די אויגען.

זיי דראָהט בלינד צו ווערען.

דאנ'ס כאר אין לאדז

טרעט אויף זונטאג, דעם 8/4 נאך זיין צוריקקומען פון סאוויעט-רוסלאנד און פון די באלטישע לענדער.

ס'נעמט אויך אנטייל דער באקאנטער פוילישער זינגער מיעטשיסלאוו פאג, די בערליכע טענצערין מאריא נאביס און דער גלענצענדער הומאריסט אדאם וויסאצקי.

Dr.

Wołkowyski

4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90

נעהמט אן אין הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע

אויפנאהמ שעה'ן פון 8—1 מיטאג און 5—9 אווענד

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאג און יו"ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

טעאטער „ראזמאיטאשטשי"

(פריהער „Teatr Miejski")

ציגעל-גאס 27, טעל. 112-25

דיר. דוד צעלמייסטער פרעזענטירט דעם טעאטער

„אראראט"

קינסטל. אנפ. מ. בראדערזאן.

היינט, דינסטאג,

2 פארשטעלונגען 2 אנפאנג 7.45 און 10 אוונט

פון רעוועלאציע-פראגראם א. ג.

הימל, עפן זיך!...

אין 2 טיילען. 16 בילדער מיט א פראלאג און עפילאג

רעזשיסירט פון ש. דזשיגאן און י. שומאכער

קאנפעראנסיע:

וול. גאדיק

אונזער קינסטלער-אנסאמבל דורך א. ב.

בירנבוים דוד, בערגמאן יואל, גאדיק וול., גאלדשטיין שמואל, דאלסקא מרים, דזשיגאן שמעון, טארו רום, לעווי-באראווסקא רייזעל, שיינע מרים, שומאכער ישראל, שווארצשטיין בער.

בילעטען צו בעקומען פון 11 ביז 2 און פון 5 נאכמיטאג.

מחברים:
אווערטשענקא
בראדערזאן
קולבאק
פלאמנער
לוסטיגער פעסימיסט

מוזיק:
ד. בייגעלמאן
א. בייגעלמאן
ה. רובין

דעקאראציעס:
א. ליבערמאן
ב. קוציעוויטש

מוזיק-לייטונג: הערץ רובין
בינע-לייטונג: ב. שווארצשטיין
אדמ.-לייטונג: ב. גאדיק און מ. קאן.

די לימודים אין די שולען

(2) מארגען, מיטוואך, דעם 4. ד. ח. הויבען זיך אן די לימודים אין די שולען פאר די קריסטליכע קינדער.

די יודישע שול-קינדער הויבען זיך אן צו לערנען זונטאג, דעם 8. ד. ח.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. פאטאפלאץ קאשטשעלני 10), א. כארעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער (פיעטרקאווער 46), מ. עפשטיין פיעטרקאווער 225), ז. גארטשיצקי (פשעיאזד 59), ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 50).

פאגאטאוויע שטייט נישט ליידיג

(2) ווי געוועהנליך אין א חגא-טאג, ווען דער עולם לעהנט זיך אונטער מיט א ביסעל בראנפען, האט די פאגאטאוויע נעכטען געהאט א היבש ביסעל ארבייט.

אזוי איז זי נעכטען ארויסגערופען געווארען צו די צוהרג'טע, צו'מקלטע, געשטאכענע, צוקלאפטע: ווילהעלם ראזנער (אויף ווסאָלנא 14), הוגא שולץ (וויסאקא 15), העגריק מארטשיניאק אויף לוטאמירסקא 69, אנטאני יאגאס — אויך דארט, עדווארד מאנטאי — אויף ווילענסקא גאס, צו צפיס אנ'אומבעקאנטען שיכור'ן חברה-מאן אויף קילינסקיעגא 221, יוזעף קודלאק אויף רישיא 7, א. א.

צ. א. איז די פאגאטאוויע ארויסגערופען געווארען צו אפרים שאפיר'ן (קרוטקא 9 באלוט), וועלכער האט באקומען א נערווען-אנפאל.

הכנות צו פאסיווער שוץ

געגען א לופט-פליה-אנגריף אין לאדז

(2) די לאדזער סטאראסטווע האט פונאנדערגעשיקט צו אלע הויזבעזיצער א געשריפט, וועגען די הכנות צו א פאסיווען געגען-לופט-פליה אנגריף אין לאדז.

ביז'ן 30 ד. ח. מוזען אלע הויזבעזיצער איינריכטען אין זייערע הייפען אלארם-אפאראטען.

זעלבסמארד פון א כלה,

וואס האט זיך צוקריגט מיט איהר חתן

(2) נאך א קריגעריי מיט איהר חתן, סטאניסלאוו אגורעק (אויף פיאלקאווסקא 10) האט זיך נעכטען פער'סמ'ט מיט זאלץ-זויער א געוויסע מארטא גרונט.

אויפ'ן וועג צום שפיטאל איז די זעלבסטמערדערין געשטארבען.

KABARET-DANCING

TABARIN

Narutowicza 20.

אלע טרעפען זיך יום-טוב אין דעם פריילעכסטען און ביליגסטען

Kabaret - Dancing

אויף דעם נייעם סענסאציאנעלען אטראקציע - פראגראם.

פון 10 ביז אין דער פריה גרויסער קאבארעט-פראגראם

ספעציעלע

קאנסומציע אויף פסח פרוכטען, גור 1 זלאטע.

די מאָדערנסטע און בעסטע
מענער-היטען
צו קאָנקורענץ-פּרייזען
עמפּפעהלט די פירמע
„Splendid"
11 Listopada 31.

די עלעגאַנטסטע מענער „היטען"
בעקומט איהר נור
אין הוט-געשעפט
— פון —
B. Klajnbaum
31 Piotrkowska 31
מעסיגע פּרייזען!
סאָלידע בעדינונג!

עלעגאַנטסטע
ספּאָרט-היטלעך
שטענדיג אויף לאַגער.

אויף אַ סקאַנדאַליעזע אופן פערנאַכלעסיגט די פסח-הילף פאַר די יודישע פליטים פון דייטשלאַנד

די מינדערווערטיגע „הילף-אַקציע" פון לאָדזער הילף-קאָמיטעט

די הילף-אַקציע, פון לאָדזער קאָמיטעט צו העלפען די יודישע פליטים פון דייטשלאַנד, האָט שוין איהר סקאַנדאַליעזע געשיכטע, ס'האָבען נישט געהאָלפען די פערשידענע אָרגאַניזאַציעס און רעאָרגאַניזאַציעס פון קאָמיטעט. די פליטים אין זייער גרויס אָרימקייט האָבען דערפון מעהר ווי עגמת-נפש נישט געהאַט. מיר געדענקען נאָך די צייט, ווען צוליב דער שולד און נאַכלעסיגקייט פון קאָמיטעט, האָט מען פאַר די פליטים אָפּגע-שטעלט דאָס אַרויסגעבען מיטאָגען דורך „נותן לחם", מיר בעדענקען נאָך גוט, ווען מ'האָט די פליטים געשיקט פון דער קהלה אין „בני-ברית" און צוריק און קיין גראָשען האָט מען זיי נישט געגעבען, די הערען פון קאָמיטעט האָבען דאַן זיך ענדליך אַליין אָרומגעזעהען, אַז די מאָס איז שוין איבערפול און האָבען בעשלאָסען צו רעאָר-גאַניזירען דעם קאָמיטעט, אָבער שוין נאָך דער רעאָרגאַניזאַציע האָט זיך גאָרנישט געענדערט צום גוטען, נאָר גאָר פערקעהרט — די לאַגע איז פאַר די פליטים געוואָרען נאָך פיל ערגער.

איצט איז געקומען פסח, דער יום-טוב צו וועלכען ס'גרייטען זיך מיט אַזויפיל אָנשטרענגונג אַלע יודען. וועמען גיט מען נישט קיין הילף אויף פסח? ס'איז דעריבער געווען קלאָהר, אַז דער קאָ-מיטעט וועט אויך זאָרגען וועגען די פליטים אויף פסח. מילא אַ גאַנץ יאָהר, ווי זיי זענען בעהאַנ-דעלט געוואָרען, האָט מען געוואָלט אויף פסח פערגעסען.

דער קאָמיטעט איז זיך טאַקע צונויפגעקומען און מ'האָט אָנגעהויבען צו טראַכטען וואָס צו טון פאַר די פליטים אויף יום-טוב.

ס'האָט געהאַלטען אַ רעדע איין מיטגליד פון קאָמיטעט, דאַן אַ צווייטער און דאַן אַ דריטער און אַזוי ווייטער ביז ס'איז בעשלאָסען גע-וואָרען, אַז יעדער פון די רעגיסטרירטע פליטים זאָל בעקומען אַ געלד-אונטערשטיצונג פון 12 זל. און אַ חוץ דעם, מצות און אַנדערע פּראָדוקטען.

אמת די דאָזיגע אונטערשטיצונג איז נישט גרויס, אָבער דאָך, בעסער ווי גאָרנישט.

ווען ס'איז אָבער געקומען צו דער פערטיי-לונג האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער בעשלוס איז טאַקע בעשלוס, אָבער פערטיילען וועט מען נישט דאָס, וואָס מ'האָט בעשלאָסען. אַ פליט האָט בעקומען נאָר צו 3 זל. 50 גראָשען, מצות האָט מען די פליטים נישט געגעבען, ווייל ווי די קאָמיטעט-מיטגלידער האָבען ערקלערט, זענען די מצות אַוועקגעגעבען געוואָרען דער געזעלשאַפט „נותן-לחם" אַ קאָנטאָ אויף די מיטאָגען, וועלכע די פליטים דאַרפען דאָרט בעקומען. פון די לעבענס-מיטעל-פּראָדוקטען זענען פאַר אַלע 150 פליטים פערטיילט געוואָרען 10 קילאָ פלייש און 5 קילאָ וואורשט.

די דאָזיגע „פערטיילונג" האָט אַרויסגע-רופען אַ פערשטענדליכע פערביטערונג צווישען די פליטים. גאַנץ בעזונדערס האָט אַרויסגערופען אומ-צופרידענהייט דער אומשטאַנד, וואָס די מצות, וועלכע דער קאָמיטעט האָט בעקומען פון דער קהלה פאַר די פליטים, זענען אַוועקגעגעבען גע-וואָרען דעם „נותן לחם" נאָך אַ גרויסען סקאַנדאַל האָט מען ערשט צוריקגענומען די מצות און יעדער פון די פליטים האָט בעקומען צו 3 קילאָ מצות.

צום סוף דאַרף מען נאָך צוגעבען, אַז די פליטים זענען אַ גאַנץ יום-טוב נישט פערזאָרגט געוואָרען מיט מיטאָגען. אַזוי האָט דער רעאָרגאַ-ניזירטער קאָמיטעט „פערזאָרגט" די יודישע פליטים פון דייטשלאַנד אויף פסח.

קרייז-צוזאַמענפאָהר פון בנות-אגודת-ישראל

היינט, דינסטאָג 12 אַ זייגער בייטאָג עפענט זיך אין לאָקאַל פון דער בית-יעקב-שול שרודמיע-סקאַ 32 אַ קרייז-צוזאַמענפאָהר פון די אגודיס-טישע פרויען-אָרגאַניזאַציעס בנות-אגודת-ישראל אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע.

אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ וועט האַל-טען אַ בעריכט-רעדע דער לייטער פון דער בנות-צענטראַלע רעד. א. ג. פרידענזאָן וועגען דער טעטיגקייט פון די אָרגאַניזאַציעס במשך די לעצטע דריי יאָהר. די דעלעגאַטען וועלען אָפּגעבען בעריכטען פון דער! טעטיגקייט אויף זייערע ערטער און עס וועלען בעהאַנדעלט ווערען אַלע אַקטועלע פראַגען פון יודישען פרויען-לעבען אין גלות און אין ארץ-ישראל.

בעגריסען די קאָנפערענץ וועלען דעפּ. מינצבערג, פּראָזעס ליבערמאַן, הרב סילמאַן און ס'וועלען אויך האַלטען רעפעראַטען דיר. ג. בער-לינער און פרנס זילבערשטיין.

קיין זייטיגע פּערזאָנען ווערען צו דער קאָנפערענץ נישט צוגעלאָזט.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דינסטאַג, דעם 3-טען אַפּריל 1934

7 צייט'סיגנאַל, 7,05 גימנאַסטיק, 7,25 גראַמאָפאָן, ידיעות, 7,40 גראַמאָפאָן, 7,55 הויז-ווירטשאַפט, 11,40 פּרעסע, ידיעות, 11,57 צייט-סיגנאַל, 12,05 סאַלאָן-מוזיק, ידיעות, 12,33 מוזיק ידיעות, 3,25 עקספּאָרט, קאָמוניקאַט, 3,40 פּאָ-פּולערע מוזיק, 4,25 פון פּ.ק.אָ. 4,40 רעפעראַט, 4,55 געזאַנג, 5,10 קאָנצערט, 5,50 רעפערטואַר פון די טעאַטערן, קאָמוניקאַטען פון לאָדז, 6 רע-פעראַט, 6,20 מוזיק, קעסטעל, 6,35 גראַמאָפאָן, 7,05 פערשידענעס, 7,25 רעפעראַט, 7,40 ספּאָרט ידיעות, 8,02 קאָנצערט פון וואַגנער'ס שאַפונגען, 9 ליטעראַרישע פערטעלשעה, 10,45 טאַנץ-מוזיק, 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען, 11,05 טאַנץ-מוזיק.

* * *

פון אויסלאַנד

5,25 מאָסקווע — סימפ. קאָנצערט, 7,45 ווינען — אָפּערע „מאַסקענבאַל", 8 בוקארעשט — סימפ. קאָנצערט, 8 שטאָקהאָלם — סימפ. קאָנצערט 11 שטוטגאַרט — סימפ. קאָנצערט

יודישע ערציהונגס פּראָגע

אויף דעם יודישען טאָג-אָרדנונג שטעהט איצט די וויכטיגסטע יודישע ערציהונגס-פּראָגע, לויט דעם בייטעם געזעץ פון יודישע שולען און חדרים איז פערוועהרט פאַר קינדער ביז 7 יאָהר אײַנגאַנצען צו לערנען פון אַ בוך. און עס איז אויך פערוועהרט אין די שול-יאָהרען ד.ה. פון 7 ביז 14 יאָהר אַלט צו לערנען מעהר ווי 36 שעה וועכענטליך, פון דעם וועט אויספאַלען אויף יודישע למודים אַמהעכסטען 6 שעה אַ וואָך.

די יודישע ערציהונג איז אין אַ גרויס געפאַהר און דאָך צום בעדויערען, ווערט די שווערע גזירה לייכטזיניג בעטראַכט און בעהאַנדעלט פון אונזערע כלל-טוערער.

דורך אַזאַ לייכטזיניגקייט און פערנאַכלעסיגקייט זענען מיר שוין בעשאַנקען געוואָרען מיט ערהבליכע גזירות. אַ דאַנק די פערנאַכלעסיגונג פון אונזערע פערזאָרגער. די זאַך טאָר נישט פערשוויגען ווערען. אונזערע כלל-טוערס זענען עתידים ליתן דין וחשבון.

1322

גוט מאָרגען!

פערענטפערט די קשיות

עפּעס אַ מאָדנעם פסח געהאַט. דאָס מיין איך — דעם צווייטען טאָג פסח. וואָס עפּעס מיט איינמאָל אַזאַ אידיליע, עפּעס דערמאָנט זיך דאָך אין דעם „והיה באחרית הימים".

אָט למשל האָט מען מיר דערצעהלט אַזעלכע מעשיות:

אויף נאַוואָמיעסקאַ גאַס איז געגאַנגען דער שייגעץ מיט דער „גויאַזדקע" און איז נישט אַריינ געגאַנגען אין די האַליעס „מזכיר נשמות" זיין.

אַדוואָקאַט ווייצמאַן האָט שפּאַצירט מיט'ן ד"ר קרויש, און ס'איז נישט געקומען צו קיין קאַטאַסטראָפע.

אויף איין טראָטואַר זענען געגאַנגען: איטשע מאיר ביאַלער, משה לימאַן און לייזער לעווין, און האָבען געשמועסט וועגען... זומער-סעזאָן.

אויף אַבראַדאָווע 9 איז פאָרגעקומען אַ פער זאַמלונג פון בונדישען טעקסטיל-אַרבייטער-פעראיין. מיט אַ גרויסע רעדע איז אַרויסגעטרעטען האַלצ-דערסקי, וועלכער האָט גערופען די אַרבייטער צו שטימען פאַר דער ליסטע פון „בונד". איהם אויף צו להכעיס האָבען די פערזאַמעלטע בונדיסטען אָפּגעגעבען די שטימען פאַר די „פועלי ציון".

אין דער ווילקער שוהל, האָט אַן אויפגע-קומענער מלחמה-גביר מנדר געווען אַ זלאָטי פאַר „לינת הצדק".

אַ היגער זשורנאַליסט איז געגאַנגען „דע פאַכע" מיט זיין אייגען ווייב אין קינאָ אַריין.

דער ווירט הויטשינדער האָט צוריקגעצויגען פון געריכט אַלע עקסמיסיעס.

אין יודישען טעאַטער, איז אַ בעזוכער צו-געגאַנגען צום בילעטער און געבעטען, ער זאָל איהם אַגווייזען זיין פּלאַץ...

דעם ענטפער אויף די אַלע די הארבע קשיות, האָט מיר פערענטפערט דער קאַלענדאַר — ס'איז געווען... דער 1-טער אַפּריל! אב—נעם

פּרעמיערע פון „יזכור"

אָפּגעלייגט געוואָרען אויף מאָרגען מיטוואָך

צוליב דעם וואָס דער פילם „יזכור" איז צו-ליב יום-טוב נאָך נעכטען נישט אָנגעקומען קיין לאָדז, איז די פּרעמיערע פון דאָזיגען בערימטען פילם אין קינאָ „ראָקסי" אָפּגעלייגט געוואָרען אויף מאָרגען, מיטוואָך.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע-בעהאַנד-לונג און קאָסמעטישע בעהאַנדלונג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בײַטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען.

קלאַנג-קינאָ
„ROXY"
20 נאַרוטאָוויטשאַ 20
ענדליך מאָרגען מיטוואָך,
דעם 3-טען טאָג חול-המועד פסח
קומט פאַר די
פּרעמיערע
פון פּרעכטיגען רעדענדיגען און זינגענ-דיגען יודישען פילם
מאָריס שוואַרץ'ס
נרעסטע שאַפונג
יזכור
מיט פּרעכטיגע יודישע נגונים און מוזיק מיט דעם בעריהמטען יודי-שען סטאַר מאָריס שוואַרץ אין דער הויפּטראָל. עס נעהמען אויך אנטייל די קינסטלער פון זיין קונסט-טעאַטער אין ניו-יאָרק ווי:
בערטאַ גערסטען
אסקאַר בערג
לאַזאַר פריד
טענען האָלץ
בן אדלער
וו. גאָלדפאַדען
אננאַ אַפּעל
בינאַ אבראַמאָוויטש א.אנד.
„יזכור" שטייגט איבער אַלע יודישע פילמען, וואָס זענען ביז איצט גע-שאַפען געוואָרען.

„יזכור" איז אַ בילד פאַר אַלט און יונג און קיינער טאָר עס נישט פער-פעהלען צו זעהען!!!

ספּאָרט=בעוועגונג

פוסבאָל-מעטשען וועגען דער מייסטערשאַפט פון „א"-קלאַס אין לאָדז

ס. ק. ס. — מכבי 1:2 (1:2)

נאָכן זיג פון „מכבי" איבער „ווימאַ" וועגען דער מייסטערשאַפט פון „א"-קלאַס, האָט דער קאַמף מיט ס.ק.ס. וועלכער געהט אַן אַלס פאַוואָריט אויפ'ן מייסטערטיטעל פון „א"-קלאַס אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס. און באמת האָט די יודישע מאַנשאַפט געשטעלט אַ העפטיגען ווידערשטאַנד וועלכער האָט געצוואונגען די ס.ק.ס.-מאַנשאַפט אויסצונוצען זייער גאַנצע קענטעניש און קראַפט.

די יודישע מאַנשאַפט האָט דאָסמאָל געשפּילט בעסער ווי אויפ'ן פריהערדיגען מעטש. אויסגעצייכענט האָט זיך ווידער די לויפער-רייהע, וועלכע איז, נעבען דעם טויערמאַן דער בעסטער טייל פון דער מאַנשאַפט. ס'בלייבט אָבער נאָך אַלץ די פראַגע וועגען דער פיזישער קאַנדיציע פון די יודישע שפּילער. די מאַנשאַפט דאַרף נאָך זעהר פיל טרענירען, כדי צו ערצילען די נויטיגע פאָרם, ווייל 45 מינוט שטייען נישט צו אַ מייסטערשאַפטס-מעטש. די מאַנשאַפט איז דאָסמאָל געווען פערשטאַרקט מיט פּאָמעראַנצענבלום, דער שטורם האָט זיך צו ווייניג פערשטאַנען, דאָס איינציגע טויער פאַר דער יודישער מאַנשאַפט האָט ערצילט ראָשפּעל, ריכטער — יענדראַשטשאַק. פּובליקום — 1000 מאַן.

הכח — ווימאַ 1:2 (1:2)

די הכח-מאַנשאַפט איז אַרויסגעטרעטען אויף דעם דאָזיגען מעטש כמעט אין פולען צוזאַמענשטעל, און האָט געשפּילט אָהן אַנ'ערך בעסער ווי אויפ'ן פאַראַכטאָגיגען מעטש מיט „ווידזעוו". די מאַנשאַפט איז נאָך נישט אויסגעגליכען, אין אַלע טיילען זענען פאַראַן שוואַכע פּונקטען, אָבער די מאַנשאַפט האָט אַרויסגעוויזען אַ שטאַרקען ווילען צום זיג און דאָס האָט דעצידירט וועגען אויסגאַנג פון מעטש. די יודישע מאַנשאַפט האָט זיך, שוין אין דער ערשטער העלפט פערזיכערט דעם נצחון, שיסענדיג צוויי הערליכע טויערען דורך קאַפּלאַוויטשע, אויך אין דער צווייטער העלפט איז די יודישע מאַנשאַפט נישט אָפּגעשטאַנען פון געגנער, וועלכער האָט געקעמפט זעהר פערביסען, זי האָט אָבער דעם רעזולטאַט נישט פערגרעסערט בלויז דערפאַר, ווייל די כוחות פון די שפּילער זענען שבעל ערשעפּט געוואָרען. דער בעסטער אין דער מאַנשאַפט איז געווען זישענפעלד.

ריכטער — ה' באַפּאַרסקי, פּובליקום אַנ'ערך 800 מענשען.

ל. ק. ס. I — אוניאָן-טורינג 1:1

ל.ק.ס. איז אַרויסגעטרעטען מיט בלויז ליגע-שפּילער, דאָך האָט זי נישט געוויזען צו בעזיגען דעם געגנער. דאָס טויער פאַר ל.ק.ס. האָט ערצילט מילער פאַר אוניאָן-טורינג — בעקער, קרול האָט נישט אויסגענוצט קיין שטראָף-שטויס.

ווידזעוו — וו.ק.ס. 1:2

דער דאָזיגער רעזולטאַט איז אַ סענסאַציאָנעלער. קיינער האָט זיך נישט גערעכענט, אַז דער שוואַכער „ווידזעוו" זאָל בעזיגען דעם שטאַרקען וו.ק.ס.

ל.ט.ס.ג. — קאַלישער ספּאָרט-קלוב 0:6 (0:3)

די טאַבעלע פון „א"-קלאַס נאָך צוויי וואָכען שטעלט זיך פאָר אויף פאָלגענדען אופן: ל.ט.ס.ג. — 3 פּונקטען. ל.ק.ס. 1 — 3 פּונקטען, ס.ק.ס. — 3 פּונקטען, ווידזעוו — 3 פּונקטען, הכח — 3 פּונקטען, מכבי — 2 פּונקטען, אוניאָן-טורינג — 2 פּונקטען, וו. ק.ס. — 1 פּונקט. ווימאַ — 0 פּונקטען און ק.ק.ס. — 0 פּונקטען.

פריינדשאַפטס-מעטש אין פּאַביאַניץ

פּ. ט. צ. — קרושענדער 2:3

ערשטער ליגע-מעטש אין לאָדז

קומענדיגען זונטאָג קומט פאָר אין לאָדז דער ליגע-מעטש צווישען ל.ק.ס. און סטוזשעלעץ (שעדלעץ).

אינטערנאַציאָנאַלער באָקס-מעטש אין לאָדז

פרייטאָג דעם 6 אַפּריל קומט פאָר אין לאָדז אַן אינטערעסאַנטער אינטערנאַציאָנאַלער באָקס-מעטש צווישען דער רעפּרעזענטאַנץ פון לאָדז און דער רעפּרעזענטאַנץ פון טאַלין (עסטלאַנד), לאָדז שטעלט אַרויס פאָלגענדע רעפּרעזענטאַנץ לויט די וואָגען: פּאַוולאַק, ספּאָדעניקעוויטש, וואַזשניאַקעוויטש, באַנאַשאַק, דורקאַווסקי. כמעלעווסקי, קלאַדאַס און קרעגץ.

בערנשטיין — אין לאָדז

דער בעקאַנטער יודישער צענטער - שטורמער בערנשטיין, וועלכער האָט געשפּילט אין אָסטראַוו, (פּוילענער געגענד) און פאַראַיאָהרען אין דער פּוילענער „ליגיאַ" טראַגט זיך איבער, נאָך לאָדז, און וועט פערשטאַרקען איינע פון די „א"-קלאַסיגע יודישע מאַנשאַפטען.

בערנשטיין ווערט פערצייכענט אַלס דער בעסטער יודישער שטורמער אין פּוילען.

פוסבאָל-טורניר אין וואַרשאַ

אין די יום-טוב טעג איז אין וואַרשאַ פאַרגעקומען אַ פוסבאָל-טורניר פון 4 יודישע „א"-קלאַסיגע מאַנשאַפטען „גוויאַזדאַ", „בר-כוכבא", „הפּועל" און „טשאַרני". דער אינטערעס צו די מעטשען איז געווען אַ שטאַרקער און האָט צוגעצויגען אַ גרויסען עולם. „גוויאַזדאַ" האָט זיך אַרויסגעוויזען אַלס די בעסטע מאַנשאַפט אין טורניר און האָט אין ביידע טעג נישט פערלוירען קיין איין טויער.

די רעזולטאַטען פון די מעטשען זענען געווען פאָלגענדע:

„גוויאַזדאַ" — „בר-כוכבא" 0:2.
„טשאַרני" — „הפּועל" 0:1.
„גוויאַזדאַ" — „טשאַרני" 0:3.
„הפּועל" — „בר.כוכבא" 1:4.

גענעראַל-פערזאַמלונג פון פערבאַנד פון די ספּאָרט-פערבאַנדען

דעם 22 אַפּריל קומט פאָר אין וואַרשאַ די גענעראַל-פערזאַמלונג פון פערבאַנד פון די ספּאָרט-פערבאַנדען אין פּוילען ז. ז. אויפ'ן טאָג-אָרדנונג געפינט זיך צווישען אַנדערע פּונקטען דערגענצונגס-וואַהלען צו דער פערוואַלטונג.

אָפּפאָהר פון די פּוילישע פוסבאָל-רעפּרעזענטאַנץ נאָך טשעכיען

די פּוילישע פוסבאָל-רעפּרעזענטאַנץ פאָהרט אָפּ נאָך פּראַג אויפ'ן צווישען-לענדער מעטש מיט טשעכיען דעם קומענדען פרייטאָג פון קאַטאָוויץ.

מיט די מאַנשאַפט פאָהרט אָפּ דער פערבאַנדס-קאַפּיטאַן ה' קאַלוזשאַ און אַלס זייטען-ריכטער ה' שניידער פון קראָקאָ.

צוויי אומגליקספאַלען אויפ'ן ספּאָרט-פּלאַץ פון ל. ק. ס.

דער פוסבאָל-שפּילער וורובלעווסקי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל

נעכטען איז אויפ'ן ספּאָרט-פּלאַץ פון ל.ק.ס. פאָרגעקומען צוויי אומגליקס-פאַלען. אין ערשטען פאַל איז וורובלעווסקי אַזוי שטאַרק בעשעדיגט געוואָרען דורך אַ קלאַפּ אַז ביי איהם איז צובראָכען געוואָרען אַנ'אָרים-ביין און ער האָט געמוזט אָפּגעפיהרט ווערען אין שפּיטאָל.

דער צווייטער פאַל איז פאָרגעקומען מיט'ן פוסבאָל-שפּילער פּיטץ, וועלכער איז שווער פערוואונדעט געוואָרען ביים פאַלען.

אינטערנאַציאָנאַלע פוסבאָל-מעטשען

וויקטאָריאַ זישקאָוו (פּראַג) — רוך 4:5
ד. פּ. צ. (פּראַג) — רוך 2:2
ביידע מעטשען אין פּראַג.
זשידעניצע (מעהריש אויסטרוי) — נאָרבאַרניאַ 4:5
דער מעטש איז פאָרגעקומען אין מעהריש אויסטרוי.
וואַקער — קראַקאָוויאַ 2:2
וואַקער — וויסלאַ 1:6
ביידע מעטשען אין קראָקאָ.
וויקטאָריאַ (בערלין) וואַרטאַ 2:3
וויקטאָריאַ — וואַרטאַ 2:5
בוקי — פּאָגאָן 0:2
בוקי — פּאָגאָן 1:2

ליגע-מעטש

לעגיאַ — פּאָלאָניאַ 2:1

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסער יום-טוב-פּראָגראַם:
דראַמע פון אונשטערבליכען שרייבער
סט. זשעראָמסקי
„די געשיכטע פון זינד"
אין די הויפּטראָלען די עקראַן-שטערנס:
K. Lubieńska
B. Samborski
J. Andrzjewska
און אנד.
אויסער'ן פּראָגראַם:
דער וואַלד דערצעהלט
אָנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20 טעל. 213-84
שטורמישער ערפאָלג! גרויסער סוקצעס!
גאַסטאָליפּטרייטן פון די בער. אַמעריק. אָפּערעטען-סטאַרס

מעי שיינפעלד און אירווינג דזשייקאַבסאָן
צוזאַמען מיט'ן ניי-אַנגאַזשירטען אַרטיסט און זינגער יעקב זוצאַבאָוויטש
צוזאַמען מיט'ן גאַנצען „פילהאַרמאָניע"-אַנסאַמבל.
היינט, דינסטאָג, 9 אַוונט נור 1 פאָרשטעלונג
„מזל-טוב מאַמע!"
בילעטען צו בעקומען אין דער קאַסע פון „פילהאַרמאָניע"

דער אַריער-פּאַראַגראַף

ר. איזראַעל

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

75

— אָבער ס'קען דאָך ווערן פאַר דיר געפעהרליך.

— פאַר מיר קען עס ווערן נאָך געפעהרליך, פאַר די אַלע, וועלכע געפינען זיך אין קאָנצענטראַציע לאַגער איז דער ענין שוין געפעהרליך און דעריבער דאַרף מען די מענשען העלפען. זיי האָבען נישט קיין איין פריינד, קיין איינציגען, וועלכער זאָל זיך פאַר זיי איינשטעלען אַפילו מיט אַ וואָרט, וואָס קען דאָס ווערען דערפון. איך האָב געטראַכט וועגען דעם, ווי אַזוי צו אָרגאַניזירען אַ געגענ-אַקציע צו אַלע געמיינהייטען, וועלכע ווערען אָפּגעטון. איך האָב אָבער איינגעזעהן, אַז דאָס איז דערוויל אוממעגליך און דעריבער האָב איך בעשלאָסען צו ראַטעווען וועמען ס'וועט זיך נאָר לאָזען. פערשטעהסט זיך, אַז דו ביזט געווען דער ערשטער, וועלכען איך האָב בעשלאָסען פאַר יעדען פּרייז אַרויסצוראַטעווען פון דעם דאָזיגען גיהנום.

— איך בין איבערראַשט, האָט היינריך געזאָגט געריהרט ביז טרעהרען. נישט אַלץ איז דאָך פערדאָרבען, נישט אַלע זענען דאָך אַזעלכע...

— קענסט גאַנץ דרייסט זאָגען אויסוואָרפען, פאַר מיר דאַרפסט דו זיך נישט שרעקען...

— צי קען מען דען היינט וויסען, פאַר וועלכען מענטש מורא האָבען און פאַר וועמען נישט.

— איך פערשטעה דיך אויסגעצייכענט, דו קענסט, נישט אַז דאַרפסט נישט האָבען קיין צוטרוי. דו האָסט דאָך אָבער נישט וואָס צו פערלירען און מיין עצה איז, אַז דו זאָלסט האָרכען, וואָס איך הייס טון, און אויב דו וועסט האָרכען וועסט דו נאָך היינט זיין צוזאַמען מיט העלען און דאָרט וועסט דו וויסען, וואָס דו האָסט צו טון.

— העלען? העלען זאָגסט דו? וואו איז זי?

— באַלד וועסט דו אַלץ וויסען, איך פיהר דיך אַריין איצט אין שטעטעל אַריין, איך וועל מיטגעהן מיט דיר צו דער באַהן און מיר מוזען זיך ווייטער פיהרען אַזוי ווי דו וואָלסט געווען מיין געפאַנגענער. איך קויף דיר אויס אַ בילעט קיין דרעזדען. און דו האָסט שוין אין טאַש אַ צעטעל, לויט וועלכען דו וועסט וויסען וואוהין דו האָסט זיך צו ווענדען, זייענדיג שוין אין דרעזדען.

— ביי מיר אין טאַש? וואו קומט אַ צעטעל ביי מיר אין טאַש.

— ס'איז נישט אַריינגעשפּרונגען, איך האָב עס דיר אַריינגעלייגט. גאַנץ פּשוט דערפאַר, כדי איך זאָל אויפ'ן וועג נישט דאַרפען האָבען קיין צו גרויסע משא-ומתנ'ס.

היינריך איז נאָך נישט צו זיך געקומען, ער האָט זיך נאָך אַלץ נישט אָריענטירט וועגען וואָס דאָ האַנדעלט זיך. ער האָט אָבער געהאַט בעשלאָסען אַלץ אויסצוהערען, גאַרנישט נאָכפרעגען און בלינד אויסצופיהרען.

ביידע: דער אַרעסטאַנט מיט דעם שטורמיסט זענען שוין געקומען אין שטעטעל אַריין, וואו ס'זענען שוין געווען מעהר מענשען, זיי האָבען דעריבער געמוזט אויפהערען צו רעדען צווישען זיך און זיך פיהרען ווי אַנ'אַרעסטאַנט מיט זיין בעגלייטער. ערשט אויפ'ן באַהן-הויף האָט פריצי אויסגעקויפט אַ בילעט דריטער קלאַס פאַר זאַקסען. זיי זענען צוזאַמען אַרויף אויפ'ן צוג. אָבער אין דער ענגעניש האָט זיך פריצי אויסגעמישט מיט דעם עולם פּאַסאַזשירען און היינריך'ן געלאָזען זיצען, אַזוי ווי יעדען פּאַסאַזשיר און אַליין איז ער אַוועק.

פריצי איז מעהר נישט געבליבען אין דעם שטעטעל, ער איז שנעל אַוועקגעפאָהרען צוריק קיין אולם און צוגעגרייט דעם פּראָטאָקאָל פאַר קראַנקען מיט דער געוויסער שילדערונג וועגען טויט פון היינריך זאַקס.

זאַקס איז געזעסען אויף דער באַהן אַזוי ווי אַ קאַטאָרזשניק, וועלכער איז אַנטלאָפען פון זיין טורמע, ער האָט זיך אומרוהיג אַרומגעקוקט אין אַלע זייטען און האָט געמיינט, אַז יעדער וואָס קוקט אויף איהם דערקענט איהם און ווייס, אַז ער קומט איצט פון קאָנצענטראַציע לאַגער, און אַז מ'וועט איהם גלייך צוריק אַהינשיקען. ער האָט מורא געהאַט אַריינצושטעקען די האַנד אין קעשענע, כדי פון דאָרט אַרויסצונעהמען דעם צעטעל, וועגען וועלכען פריצי האָט מיט איהם גערעדט. דער וועג האָט זיך פאַר איהם געצויגען ווי אַנ'אייביגקייט. דאָס האַרץ האָט ביי איהם געקלאַפּט ווי ביי אַ גזלן, ער האָט זיך בשום אופן נישט געקענט בערוהיגען און מיט יעדער סטאַנציע, וואָס דער צוג האָט זיך דערנעהנטערט צו דרעזדען איז ביי איהם געווען לייכטער געוואָרען, קיינעם איז אַפילו נישט איינגעפאַלען צו קוקען אויף איהם און איהם צו אָנצורירען.

יעדער דייטש איז געזעסען פערטיפט אין זיין צייטונג און קיינער האָט אַפילו נישט בעמערקט די אַנוועזענהייט פון אַ פערדעכטיגען פּערזאָן, אַזוי איז היינריך בשלום געקומען קיין דרעזדען. ער איז אַראָפּ פון דער באַהן און ערשט איצט האָט ער זיך ריזיקירט אַרויסצונעהמען פון דער טאַש דעם צעטעל. איבריגענס, האָט היינריך איצט נישט געהאַט קיין אַנדערע אויסוועג. איצט האָט ער דאָך געמוזט ערגעץ געהן, ער האָט זיך דאָך נישט געקענט אַרומדרעהען אין גאַס. ערשט איצט האָט ער איבערגעלייענט אַנ'אַדרעס מיט אַ צושריפט: „גלייך פערניכטען דעם דאָזיגען צעטעל". היינריך האָט זיך איינגעקריצט אין זכרון דעם אַדרעס און האָט צוריסען דעם צעטעל. אַליין האָט ער זיך נאָכגעפרעגט אויף דעם אַדרעס און איז אָהין אַוועק, ער האָט בשום אופן נישט געקענט בעמערקען, אַז פאַרדערווייטענס האָט אימיצער נאָכגעקוקט היינריכ'ס יעדען שריט, זיין יעדע בעוועגונג, זיין יעדען ריהר, מ'האָט איהם נאָכגעפאָלגט וואוהין ער געהט. און אויב ער וואָלט געמאַכט אַ פעהלען שריט, וואָלט איהם זיכער דער, וועלכער האָט איהם נאָכגעקוקט, זיכער דערפון צוריקגעהאַלטען. היינריך האָט אָבער גוט געדענקט דעם אַדרעס און איז געגאַנגען דרייסט פאָראויס. ערשט ווען ער איז געקומען צו דעם הויז, וועלכעס איז געווען אָנגעוויזען אין דער אַדרעס, האָט ער זיך אַרומגעקוקט, אַז דאָרט איז נישט געווען אָנגעגעבען צו וועמען ער דאַרף זיך דאָ צו ווענדען און ער איז געבליבען שטעהן אין אַ גרויסער פערלעגענהייט. דאָס האָט אָבער נישט לאַנג געדויערט, ווייל אין דעם מאָמענט איז צו איהם צוגעגאַנגען אַנ'עלטערער העה, וועלכער האָט זיך אָנגערופען:

— זענט איהר היינריך זאַקס?

— יאָ, דאָס בין איך, האָט היינריך געענטפערט.

— געהט נאָך מיר, האָט דער העה געזאָגט.

היינריך האָט גאַרנישט געענטפערט, נאָר איז נאָכגעגאַנגען דעם אומבעקאַנטען.

(פאָרטזעצונג קומט)

האנדווערקעריי און האנדעל

דאס האנדעלס מיניסטעריום

ארבייט שוין איבער די אויספיהרונגס-פארשריפטען צום אינדוסטרי-געזעץ

ווי בעקאנט, איז דאס אינדוסטרי-געזעץ שוין אנגענומען געווארען דורכ'ן סיים און דאן דורכ'ן סענאט.

אין סענאט האט דער רעפערענט איוואנאווסקי ערקלערט אין נאמען פון האנדעלס-מיניסטער, אז דאס געזעץ האט נישט קיין ספעציעלע איבטענציען צו בעוועלה'ן די יודישע סוחרים און האנד-ווערקער.

איצט איז דאס האנדעלס-מיניסטעריום צוגע-טרעטען אויסצואַרבייטען די אויספיהרונגס-פאר-שריפטען צום אינדוסטרי-געזעץ, וואס האט ארויס גערופען אזא געוואלדיגע בעאונרוהיגונג צווישען די סוחרים.

דאס אויסאַרבייטען די דאזיגע אויספיהרונגס-פארשריפטען וועט דויערן מעהרערע וואכען, און די פארשריפטען וועלען בעשטימט ווערען.

ס'האנדעלט זיך, ווען דעם, ווען איינצו-פיהרען די צוואנגס-פאראיינען פון די סוחרים אין אלע שטעט און שטעטלעך און ווי אזוי עס זאלען אדורכגעפיהרט ווערען מאנאפאלען אין פערשידענע צווייגען פון האנדעל און פאבריקאציע.

וויכטיגער אורטייל פון העכסטען-געריכט

וועגען דעם וואס הייסען דאס נישט ריכטיגע האנדעלס-ביכער

שוין באלד 2 יאהר, ווי אין האנדעל קאכט זיך מכח אנ'ארטיקעל 280 פון נייעם שטראף-קאדעקס, וועלכער לויטעט קורץ און דייטליך:

„ווער ס'איז, לויט'ן געזעץ, מחויב צו פיה-רען האנדעלס-ביכער און פיהרט זיי נישט, אונ-טערליגט א שטראף ביז 6 מאנאט געפענגניש, אבער ווער ס'פיהרט די האנדעלס-ביכער נישט ריכטיג, פאלט ארונטער א שטראף ביז 5 יאהר געפענגניש".

דעם ערשטער טייל פון דעם דאזיגען אר-טיקעל קען מען מעהר אדער ווייניגער פערשטעהען און אויב ס'קומט צו אזא פראצעס קען זיך נאר האנדלען וועגען א חודש תפיסה מעהר אדער ווע-ניגער. דאס איז אפהענגיג — ערשטענס פון ריכ-טערס שטאנדפונקט ביי יעדען פראצעס בעזונדער און צווייטענס — וואס איז זעהר וויכטיג — פון די ספעציפישע סיבות פארוואס מ'האט עובר גע-ווען אויף דעם דערמאנטען ארטיקעל פון שטראף-קאדעקס, דאס הייסט, פארוואס מ'האט נישט גע-פיהרט קיין ביכער.

ערגער שטעלט זיך פאר דער צווייטער טייל פון דעמזעלבען ארטיקעל, ווייל דאס האט ארויס-גערופען א גרויסע חלוקי-דעות צווישען די, וואס רופען ארויס אזעלכע פראצעסען און די אדוואקא-טען, וועלכע האבען זיך אונטערגענומען צו פער-טיידיגען די, וועלכע האבען פראצעסען, ס'האנ-דעלט זיך וועגען דעם פעסטצושטעלען ביי וועלכע אומשטענדען קען מען אנרופען די האנדעלס-ביכער נישט רעיעלע און נישט ריכטיגע.

דער בעשולדיגונגס-צד האט ביי די שוין פארגעקומענע מעהרערע פראצעסען גע'טענה'ט, אז ס'איז גענוג, אז למשל, איין איינציגע פאזיציע בעשטעטיגט זיך נישט, זי איז נישט ריכטיג, איז עס שוין א גענוגענדע אורזאכע אויף צו דערוועקען א פראצעס נבמילא, צו בעשטראפען דעם שול-דיגען.

די פערטיידיגונג דאגעגען האט זיך גע-שטעלט אויפ'ן שטאנדפונקט, אז נאר אויסשטעלען א פאלשען דאקומענט, אדער איינערמאכען א דא-קומענט פאר די ביכער-צוועקען מאכט די גאנגע-בענע ביכער פאר נישט רעיעל און אונריכטיג און נאר אזעלכע האנדעלס-ביכער זענען שטראפבאר, אבער ביי אנדערע אומשטענדען — קומט נישט קיין שטראף.

פערשידענע געריכטען און פערשידענע אינס-טאנצען האבען אויך גאנץ פערשידען ענטשיידעט די דערמאהנטע פראגען, ביז ענדליך איז די טעג פארגעקומען א עהנליכער פראצעס אין העכסטען געריכט, וועלכער האט ארויסגעטראגען אזא מין אורטייל:

„אום אנצוערקענען די האנדעלס-ביכער פאר נישט רעיעל און אונריכטיג, מוז נישט דווקא זיין דערביי א געפעלשטער דאקומענט; ס'איז גענוג, אז די ביכער שטימען נישט מיט דער ווירקליכ-קייט".

אט דער דאזיגער ענדגילטיגער אורטייל דארף זיין א וועגווייזער פאר די פראאינטערע-סירטע, אז זיי זאלען זיך היטען אפילו פאר א חשד אויף דעם געביט.

די וויכטיגסטע צירקולארען וועגען סוחרישע און האנדווערקער-ענינים

מ'קען נאכאמאל אריינטראגען ביטעס וועגען קענען האנדלען מיט א קלענערען פאטענט. — וועגען פערמעגענס-שטייער דעם לאקאל-שטייער ביז'ן סוף 1931. — וועגען גרינצייג-הענדלער

די וואך אויף די וועכענטליכע פערזאמלונ-גען, אין צענטראלען קליינהענדלער פעראיין, פא-מארסקא 15, זענען ארומגערעדט געווארען פער-שידענע זעהר אקטועלע פראגען:

דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט מיט'ן ציר-קולאר ל. ד. פ. 7034/4/34 בעפאלמעכטיגט די פינאנץ-קאמערן צו רעווידירען די בעשלוסען בנוגע די אפגעווארפענע ביטעס וועגען דערלויבען צו פיהרען די אונטערנעהמונג אויפ'ן סמך פון א קלענערע קאטעגאריע פאטענט. דעריבער דארפען די פראאינטערעסירטע אריינטראגען נאך אמאל ביטעס צו דער פינאנץ-קאמער דורכ'ן ענטשפרע-כענדען שטייער-אמט.

דער דערמאנטער צירקולאר איז זעהר וויכ-טיג פאר די וועלכע האבען נישט אויסגענוצט דעם ספעציעלען צירקולאר וועגען הנחות און נישט קוקענדיג אויף דעם לעצטען, האבען זיי אריינגעטראגען ספעציעלע ביטעס.

מיט'ן צירקולאר ג.ל.ד.פ. 56424/2/33 האט דאס פינאנץ-מיניסטעריום אויפגעקלערט דאס דעם פערמעגענס-שטייער („דאנינא") אונטערליגען נישט די אונטערנעמונגען, וועלכע האבען פאר'ן לעצטען פערגאנגענעם יאהר שוין נישט עקזיסטירט. דער-פאר אבער אונטערליגען די אונטערנעמונגען, וועלכע האבען געענדערט דעם אייגענטימער, גע-פינען זיך אין זעלבען לאקאל און האנדלען אדער ארבייטען אויס די זעלבע ארטיקלען.

ווייטער ווערט אויפגעקלערט, אז דאס פינאנץ-מיניסטעריום (אק. 54699) האט בעפאלמעכטיגט צו שענקען ביז'ן ענדע יאהר 1934 דעם פערלע-גענעם לאקאל-שטייער ביז'ן 1931–31/XII יאהר אין דער הויך פון 100 ג.

דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט אויך אויפ-געקלערט, אז אויפ'ן פערקויף פון פרוכטען און גרינ-צייג דורך גערטנער, מוז מען בעזיצען פאטענטען און אויך צאהלען אומזאץ-שטייער. דאגעגען זענען זיי בעפרייט פון אויסקויפען פאטענטען נאר דאמאלס, ווען פון צייט צו צייט פערקויפען זיי גרינצייג.

סאיז אויך דערמאנט געווארען, דאס אין פערלויף פון דעם מאנאט דארפען אפגעגעבען ווע-רען זעזנאניעס אויף הכנסה-שטייער פאר'ן יאהר 1933.

אויך דארפען אפגעגעבען ביטעס וועגען רי-טשאלט-שטייער די אלע, וואס דארפען איהם בע-קומען און האבען ביז'ן היינטיגען טאג די צאהל-צעטלען נישט בעקומען.

צי ווען מען קענען האנדלען נאך 7 א זייגער אין אווענד

דער שטעטישער סטאראסטע, נאכ'ן בעקומען דעם הסכם פון לאדזשער וואיעוואדע איז דעם פער-לאנג פון צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין, פא-מארסקא 15, נאכגעקומען און דערלויבט די פרוכטהענדלער אפענצוהאלטען די געוועלבער ביז 11 אין אווענד. דערווייל אבער האבען א גרויסע גרופע סוחרים אריינגעשריבען צום איגערן-מיניסטעריום א מעמאריאל וועגען נישט דערלוי-בען די זאדעוואסער-בודלעך און געוועלבער צו האנדלען נאך 7 אין אווענד און ס'איז גאנץ מעג-ליך, אז די לאקאלע פעראָרדנונג זאל צוריקגע-צויגען ווערען.

ביים עפענען אדער שליסען א געשעפט

מוז מען מעלדען דער מאכט

די מאכט פיהרט איצט אדורך רעוויזיעס אין ביי-ערעפענטע געשעפטען, צי זיי זענען אנגעמעל-דעט געווארען אין שטאט-פערוואלטונג, אדער סטא-ראסטווע.

מיר מאכען אויפמערקזאם, אז יעדער סוחר, וואס האט געעפענט א ביי געשעפט, מוז דורכאויס איינמעלדען זיין געשעפט אין מאגיסטראט, אדער אין דער סטאראסטווע. די, וואס האבען נאך נישט געמאלדען, קענען דאס איצט טון. דאס זעלבע מוז מען אויך מעלדען ווען מען פערמאכט א געוועלב.

פאר נישט מעלדען ביים עפענען א געשעפט, אדער ביי שליסען, ווערט מען שטרענג בעשטראפט.

דאס מאראטאריום-געזעץ פאר לאנדווירטע

זאל געענדערט ווערען לטובת די גוט-בעזיצער

אין די רעגירונגס-קרייזען ווערט צוגעגרייט א נאוועלע צו די מאראטאריום-דעקרעטען פאר לאנד-ווירטען.

די גוט-בעזיצער און לאנדווירטען טענה'ן, אז זיי זענען נישט אומשטאנד צו בעצאהלען די פראצענטער פון די מאראטאריום-חובות, וועלכע בע-טרעפען צווישען 6 און 12 פראצענט יעהרליך. אויך ווען אין משך פון 7 יאהר אויסצאהלען די חובות איז א צו קליינע פראלאנגאציע.

עס האלט דערביי, אז דאס מאראטאריום-געזעץ זאל אין א בעדייטענדער מאס געענדערט ווער-רען. די ציבסען זאלען פערקלענערט ווערען און נישט בעטרעפען מעהר ווי 4 ביז 5 פראצ. יעהרליך,

מען זאל קענען פראלאנגירען די חובות אויף 3 יאהר און דעם חוב זאל מען דאן קענען פונאנדער-לייגען אויף ראטעס אויסצוצאהלען אין פערלויף פון 15 ביז 20 יאהר און נישט אויף 7 יאהר. ווי ביז איצט.

די מאראטאריום געזעצען זאלען אויך חל זיין אויף אלע חובות פון לאנדווירטען, אזוי אויף פרי-וואטע און באנק-חובות.

די גוט-בעזיצער קרייזען מאכען אלע אנשטרענ-גונגען, אז די דאזיגע מאראטאריום-ענדערונגען זאל וואס שנעלער אדורכגעפיהרט ווערען, פערשטעהט זיך, אז דאס וועט נישט זיין לטובה פון די יודישע סוחרים.

אויפקלערונגען

וועגען אפגעבען זעזנאניעס וועגען הכנסה-שטייער

מיר ווילען איצט ציהען די אויפמערקזאמקייט פון די סוחרים און האנדווערקער אויף דער וויכטיג-קייט צו אינטערעסירען זיך מיט'ן באהענטען טער-מין צו דערלאנגען זעזנאניעס וועגען הכנסה-שטייער אויפ'ן יאהר 1933. מיר ווילען דא געבען א רייע אויספיהרליכע אויפקלערונגען אויפ'ן סמך פון די געזעצען און אורטיילען פון העכסטען אדמיניסטראַ-טיווען טריבונאל, כדי יעדער זאל וויסען, ווי אזוי מען זאל זיך נוהג זיין ביים אויסשרייבען די זעזנאניע.

יעדער סוחר זאל גוט אין אכט נעהמען, אז פון דעם אופן, ווי אזוי מען שרייבט אויס די זעזנאניע איז אפהענגיג דאס שאצען דעם הכנסה-שטייער, צי ער זאל זיין אזוי גרויס. וואס מען וועט איהם נישט קאנען צאהלען, און צי ער זאל זיין אזוי געשאצט, אז מען זאל זיך שוין מעהר נישט קאנען פערטיידיגען.

דאס געזעץ וועגען הכנסה-שטייער גיט דעם צאהלער זעהר גרויסע שאנסען, ווי אזוי זיך צו בעשיצען פון א צו גרויסער שאצונג און גיט איהם א סך מעגליכקייטען צו בעשיצען זיך פון א נישט בעגרינדעטער הויכער שאצונג. אבער מען מוז זיין בעקאנט מיט די געזעצען, מיט די מיניסטעריאלע צירקולארען און מיט די אורטיילען פון העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל. דאן קאן מען זיך פערהיטען פון גרויסע אונאנגענעהמליכקייטען.

אלע סוחרים, קרעמער און פאבריקאנטען זע-נען מחויב צו דערלאנגען ביזן 30. אפריל 1934 זעזנאניעס וועגען הכנסה, וואס זיי האבען געהאט אין יאהר 1933.

פון זעזנאניעס זענען בעפרייט סוחרים פון 4-טער און 5-טער קאטעגאריע פון אלע שטעט; און די סוחרים פון 3-טער קאטעגאריע זענען בע-פרייט נאר די, וואס האבען 8-טע קאטעגאריע.

מיר מאכען אויפמערקזאם, אז בנוגע די פאַ-טענטען-קאטעגאריעס פון די סוחרים ווערען גע-רעכענט נאר די פאטענטען-קאטעגאריעס, צו וועל-כע מען געהערט לויט'ן געזעץ, אבער מען רעכענט זיך נישט מיט די קאטעגאריעס פאטענטען, וואס מען האט ארויסגענומען אויפ'ן סמך פון די פאטענ-טען-הנחות. אלזא, אין די שטעט פון צווייטע קאַ-טעגאריע מוזען דערלאנגען זעזנאניעס אויך די סוח-רים, וואס האבען דורך דער הנחה גענומען א פירטע קאטעגאריע, אבער זיי זענען אונטערגעווארפען דאס געזעץ פון פאטענט דריטע קאטעגאריע. דאס זעלבע אין די קלענערע שטעט פון דריטער און פירטער קאטעגאריע מוזען דערלאנגען זעזנאניעס די סוחרים, וואס האבען דריטע קאטעגאריע פאטענט לויט א הנחה, אבער באמת זענען זיי אונטערגעווארפען לויט'ן געזעץ א צווייטער קאטעגאריע.

סוחרים, וועלכע קענען געבען היפאטעק-גאראנטיעס

וועלען בעקומען ביליגע קרעדיטען

די ווירטשאפטליכע קרייזען פיהרען איצט אַני-ענערגישע אקציע, אז די רעגירונג זאל צושטעלען צו א גרעסערער קרעדיט-אקציע פאר די סוחרים.

דאס סוחר'שום איז איצט ערשעפט פון יעדען קרעדיט, פון קיין זייט קען מען נישט האבען אויף קיין ביליגע קרעדיטען, אפילו סוחרים, וואס האַ-בען הייזער און קענען פערזיכערען דעם גענומענעם קרעדיט, בעקומען נישט שום דיסקאנטא און ווען זיי בעקומען יא — קאסט דאס זיי טייער, דאס זיי ווערען דערפון רואינירט.

איצט ווערט אין פינאנץ-מיניסטעריום בעהאנ-דעלט די פראגע, אז באנק-פאלסקי זאל בעשטי-מען ספעציעלע קרעדיטען פאר מיטעל-סוחרים, וועל-כע קענען געבען א היפאטעק-גאראנטיע.

דער קרעדיט זאל געגעבען ווערען אויף דריי יאהר צייט, אויסצוצאהלען אין 12 פירטעל-יעהרליכע ראטעס און זאל קאסטען נישט מעהר ווי 6 ביז 7 פראצענט יעהרליך.

ארטאפעדישער אנשטאלט

ארטעטזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייבטע פלאט-פוס-איינלאגען געגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אפדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81

„די לעצטע צאַרין" א.ג.

Lionel Barymory

אויסער'ן פראָגראַם: די לעצטע וועלט-נע=
FOX שעהענישען פון דעם
וואָכען-זשורנאל

היינט פּרעמיערע!

Ryszard Bolesławski :רעזשי

אין דער הויפּט-ראָל אַלס ראַספּוטין

קלאַנג=קינא
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

OBUWIE wykwintne z najlepszych skór po cenach przystępnych

Weber Piotrk. 141 tel. 181=77.

Najnowsze fasony.

PROSZKI «KOWALSKINA» STOSUJE SIE PRZY UPORCZYWYCH BÓLACH GŁOWY

KONIECZNIE ZE ZNAKIEM „SERCE W PIERŚCIENIU"

A.K.

FABRYKA CHEM.-FARMAC. „AP. KOWALSKI", WARSZAWA

די פערוואַלטונג פון דער יודישער קהלה אין לאָדז

איז דערמיט מודיע, אַז דער צווייטער טייל פונ'ם עטאַט-רעגיסטער פאַר'ן יאָהר 1934, וועלכער ענטהאַלט די עטאַט-צאָהלער פון די גאַסען: לעגיאָנוב, לעשנאַ, לימאַנאָווסקי, ליפּאָוואַ, 11 ליסטאָפּאַד, לאַקאַטאַרסקאַ, לאָטניטשאַ, לוטאָמירסקאַ, לוואָווסקאַ, לאַגעווניצקאַ, לאַנקאָוואַ, לאָמושינסקאַ, מאַגיסטראַצקאַ, מאַלטשעווסקי, מאַלע, מאַרינאַרסקאַ, מאַרישינסקאַ, מאָסאַרסקאַ, מאַטעיקאַ, מיצקעוויטש, מיעלטשאַר-סקי, מלינאַרסקאַ, מאכנאַצקי, מאָניושקי, מאָרסקאַ, מאָסטאָוואַ, נאַד לודקאָן, נאַפּטאָוואַ, נאַפּיורקאָווסקי, נאַרוטאָוויטשאַ, נאַווראָט, נאָוואַ, נאָוואָמיעסקאַ, נאָוואָ-זאַרזשעווסקאַ, אַגראָדאָוואַ, אָלשאָוואַ, אַראָווסקאַ, אָרלאַ, פּאַביאַניצקאַ, פּערלאַ, פּיעקאַרסקאַ, פּעפּער-גאַס, פּילסודסקי, ווערט אויפ'ן סמך פון די עקזיסטירענדע פאָרשריפטען אויסגעלעגט צום דורכזעהען במשך פון 8 טעג, ד. ה. פון דעם 3-טען אַפּריל ה. י. ביז דעם 12-טען אַפּריל ה. י. איינשליסליך אין דער קאַנצעלאַריע פון דער קהלה פּאָמאָר-סקאַ 18 אין די שעה'ן פון 10 ביז 1 נאָכמיטאָג.

לאָדז, דעם 2. אַפּריל 1934.

ענטשולדיגונג

איך בעט ענטשולדיגונג ביים ה' מייער, בעאַמטער פון דער קהלה-קאַנצע-לאַריע פאר מיין אונטאַקטישע האַנדלונג, ווייל כ'בין געווען אין אַנ'אויפגערעגטן צו-שטאַנד און אַזעלכעס וועט מעהר נישט פאָרקומען.

ח. קוציגסקי.

די שענסטע דרוק-אַרבייט

ווערען אויסגעפירט אין דער דרוקעריי

בראַמבערג און בוים

פּילסודסקיעגאַ 55 (פראָנט)

ווי צ.ב.ש. רעכנונגען, בריפבויגען, קווי-טאַריושען, שטרימפף-באַנדעראָלען, עטי-קעטען, חתונה-קאַרטען, וויזיט-קאַרטען, א.אַ. פינקטליך און סאָליד אויסגעפערטיגט.

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

ראַקאַלען

אַ שטוב מיט אַ קוך 1 שטאָק מיט בעקוועמליכקייט אָהנע אָפּטרעט - געלד פּיעטרקאָווער 294 זאָפּאָרט צו פאָר-דינגען.
1255

צו פאָרדינגען אין טשעכאָטשינעק אין דער הויפּט-גאַס אַ געוועלב, פּאַסענד פאַר גאַלאַנטעריע-און ביזשוטעריע-סחורות. אָפּערטען אונטער „מ. ע."
1315

אָרטאָפּעדישע אַנשטאַלט ר. קאַוואַלסקי,
11 ליסטאָפּאַד 26, טעל. 132-59

ווי אויך דער זוהן ז. קאַוואַלסקי, פּעטריקאָווער 62 טעל. 243-93 — עלטסטער אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט געגרינדעט אין יאָהר 1895 עמפּפעהלט פאַר קראַנקע אויף ברוכען, גאַרסעטען אויף זעמטליכע פערקרימונגען פון רוקען-ביין, אַלערליי אַרט פּראָטעזען אויף פיס און הענד, אויף פערשיידענע פערקריפּלונגען, נאָך-אָפּער אַציאָנס-בויך-באַסען אויף געקעס, אויף אָרטאָפּאָזען זיך פון מאָגען ווי אויך אַנלאַגען אויף פּלאַטפוס א. ז. וו.

דער אַנשטאַלט ווערט אַנגעפיהרט אונטער דער פּערזענליכער פאַכמענישער לייטונג, צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען פאַר גלענצ-ליכע אויספירונג פון פערעלטערטע פערקריפּלונגען.

„OMEGA" לעטשניצע

פון דאָקט. ירים-ספּעציאַליסטען

גרובנאַ 9, טעל. 142-42

ס'ווערט אַנגענומען אויפ'ן אָרט, וויזיטען אין דער שטאָט. נאַכט-הילף, ערצט-ליכע אַנאַליזען. קוואַרץ=לאַמפּען רענטגען. דיאַטערמיע.

בעראַטונג 3 זל.

Dr S. Kantor

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע וואָרינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129=45

נעמט אַן פון 8–2 נאָכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8–2 נאָכמ.

= ביטשריפט ביורא

פאַר געריכטס= און אַדמיניסטראַציע=מאַכט

B. Mann

האָט זיך איבערגעצויגן פון פּעטריקאָווער 10

אויף פּעטריקאָווער 82

פּאַרטער, לינקע אָפיציגע.

Mentopinol-Glob

אַ מיטעל געגען סובאַטעס, אַסטמע און ליידען פון אָטעם-וועגען

„Uniwersal"

היילט רעמאַטיזם און אַלערליי נערווען-ווייטאָגען.

„Hebrolin"

אַ מיטעל געגען לישאַיעס, עגזעמע און הויט-שמערצען.

Bobo - Glob

פּודער פאַר קינדער.

Proszek „Glob"

בעזייטיגט קאָפּ-ווייטאָג.

עמפּפעהלט

Laboratorjum przy Aptece
Dr. Far. ST. TRAWKOWSKIEJ
w ŁODZI.

זיכערע הילף און אַ רפואה!

אָהן אָפּעראַציע, אָהן אַ מעסער און אָהן בלוט-פערגיסונג פאַר קראַנקע אויף ברוכען, ביי מענער, פרויען און קינדער, אַלערליי קאַליקעס פון גוף, הויקערס אָהן פיס און הענד.

ברוכליידענדע פערלאָזט נישט די קראַנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענשען-קאָפּ, און עס פאַלט אַריין אין דעם פיס איז דער קראַנקער אין אַ גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און שטאַרבט. ספּעציעלע גומענע אָרטאָפּעדישע הייל-באַנדאַזשען פון מיין אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט היילען שנעל און בעזייטיגען זיכער דעם שאַרסטען און פערעלטערטען ברוך, אויך פאַר הויקערס, ליימונגען (בייזן-שווינדזוכט) ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-גאַרסעטען און אַפּאַראַטען פאַר פערקרומטע פיס און פלאַט-פיס, קינסטליכע גומענע פיס און הענד, ווי אויך ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע באַנדאַזשען פאַר צוריקגעקומענע ברוכען נאָך אָפּעראַציע.

אַכטונג

זייט דעם 1-טען אָקטאָבער 1933 ווערען אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט נור פון מיר פערזענליך בעהאַנדעלט / 30-יעהריגע פּראַקטיק און פולע גאַראַנטיע! ערמעסיגטע פּרייזען! עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.

איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל=אַנשטאַלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

מיר נעהמען אויך אָן פערזיכערטע פון דער קראַנקען-קאַסע.

ערמעסיגטע פּרייזען!

דאַנקזאַגונג.

היערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען און הערצליכסטען דאַנק דעם ה' דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, בעוואוסטער אָרטאָפּעד. ספּעציאַליסט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10, פון מיין טאָכטער, פאַר זיין גרויסע מיה און וואונדערבאַרע היילונג, וואָס ער האָט צוגעטיילט מיין 5-יעהריג טובערקולאָז קראַנק טעכטערל, וועלכע האָט נישט געקאָנט אַרומגעהן און מעה-רערע כירורגען האָבען פעראָרדענט איינגיפּס יאָהר צו ליגען אין גיפּס. יעדאָך ווי באַלד דער ספּעצ. דיר. י. ראַפּאַפּאָרט האָט נאָר אָנגעהויבען מיין געפעהרליך קראַנק קינד צו בעהאַנדלען, איז זי בעהאַרען באמת געראַטעוועט. מיט זיין פּאַכקונדיגע און צוועקמעסיגע אַנגעלעגטע אָרטאָפּעדישע הייל-גאַרסעט, איז מיין קינד אַזוי געהיילט געוואָרען, אַז זי בעהערשט זיך אויסגעצייכענט און פיהלט זיך זעהר געזונד. פאַר זיין פּערזענליכע בע-האַנדלונג צו מיין קינד בלייב איך איהם אייביג פול דאַנקבאַר.

(–) **Herman Edward Lebrecht, Friedhofsverwalter**

Łódź, Zgierska 127.

דער דאָזיגער דאַנק-בריף איז ביים ריעגנט ראַטמאַן אין לאָדז אונטער רעפ. נומער 2988 אין אויגוסט 1932 בעשטעטיגט. (10)

פריוע פאַסטענס

אַ מענער-בעשעלטער שניידער, וואָס זאָל קענען צושניידען און פּאַסען אין אַ מאַגאַזין, ווערט געזוכט. צו ערפאַהרען גלובנאַ 9, ביי וועקסלער.
1322

מאַשין=נייהערינס און וויקאָנטשאַר-קעס צו סוויטערס ווערען געזוכט. מאַרי-שינער 6, גראַניצקי.
1312

פערשידענעס

בלעך - אַרבייט, דאַך-דעקען מיט פּאַפּע און בלעך און פערשידענע רעפּאַ-ראַטורען פיהרט אויס ביליג ל. טאַבאַטש-ניק, זשעראָמסקיעגאָ 54.

אַספּקורירט אייך געגען פייער, גנבה, שויבען און לעבענס = פערזיכערונג ביי קאָנסקער, קאַמיענאַ 9, טעל. 175-88.

ס'זענען פערלוירען געוואָרען צוויי פּראָטעסטען: 1) א. אייזיק אויף 100 זל. וואָלאַצלאַוועק, זשיראַ שייניאַק; 2) מ. גאַ. לאַמב אויף 50 זל. לאָדז, זשיראַ שייניאַק. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג אָפּצוגעבען צו שייניאַק, ציגעל-גאַס 1, פראָנט, 2. שט.
1320

Zagubione zostały następujące weksle:

1) na Zł. 30.– pł. 18/4-34
2) „ „ 30.– „ 18/5 „
3) „ „ 30.– „ 18/7 „

z wystawienia J. Ajzenman, Słupce. Powyższe weksle unieważniam. Zwrócić takowe za wynagrodzeniem do J.Eidlic, Piotrkowska 16

Dr. med.
Ignacy Grynberg

ספּעצ. פאַר אינערליכע קראַנקהייטען
צעגעלניאַנאַ 17, טעל. 174-15
נעמט אַן פון 6 ביז 7 אָוונט.

LECZNICA chorób uszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען
עס אָרדינירען די דאָקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

Dr. MICHAŁ ASZ

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
אַנדזשעיאַ 32, טעל. 159-18
נעהמט אָן פון 6–8 אָוונד.

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9 - 1 פאָרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען

Dr.
Szymon Grinberg

פּילסודסקעגאָ 55
טעל. 168=58
נעמט אָן פון 10 — 12 פריה
און פון 4.30 – 6.30 אָוונד.

Dr. med.
Z. DATYNER

אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנקה
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן פון 2–3 און פון 6–8 אָוו.

פאַר'ן אינהאַלט און פאַר מין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע אין עפען בייטאָג און ביינאַכט.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצובאַצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז – 4 זלאָטעס אַ חודש מיט אָפּטראָגען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ – 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקאַ-1 דאָל.

נעקראָלאָגען-20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט) שפּאַלטען קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס מעהרערע וואָרט — 10 גר.

אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה

פאַר'ן טעקסט — 18 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט — 24 גר.	אין דער זייט	שפּאַלטען 4
אין טעקסט — 40	— 60	
נאָך טעקסט — 12	— 16	

אויבער דער טעקסט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. dz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman